

Nepriklausoma

Lietuva

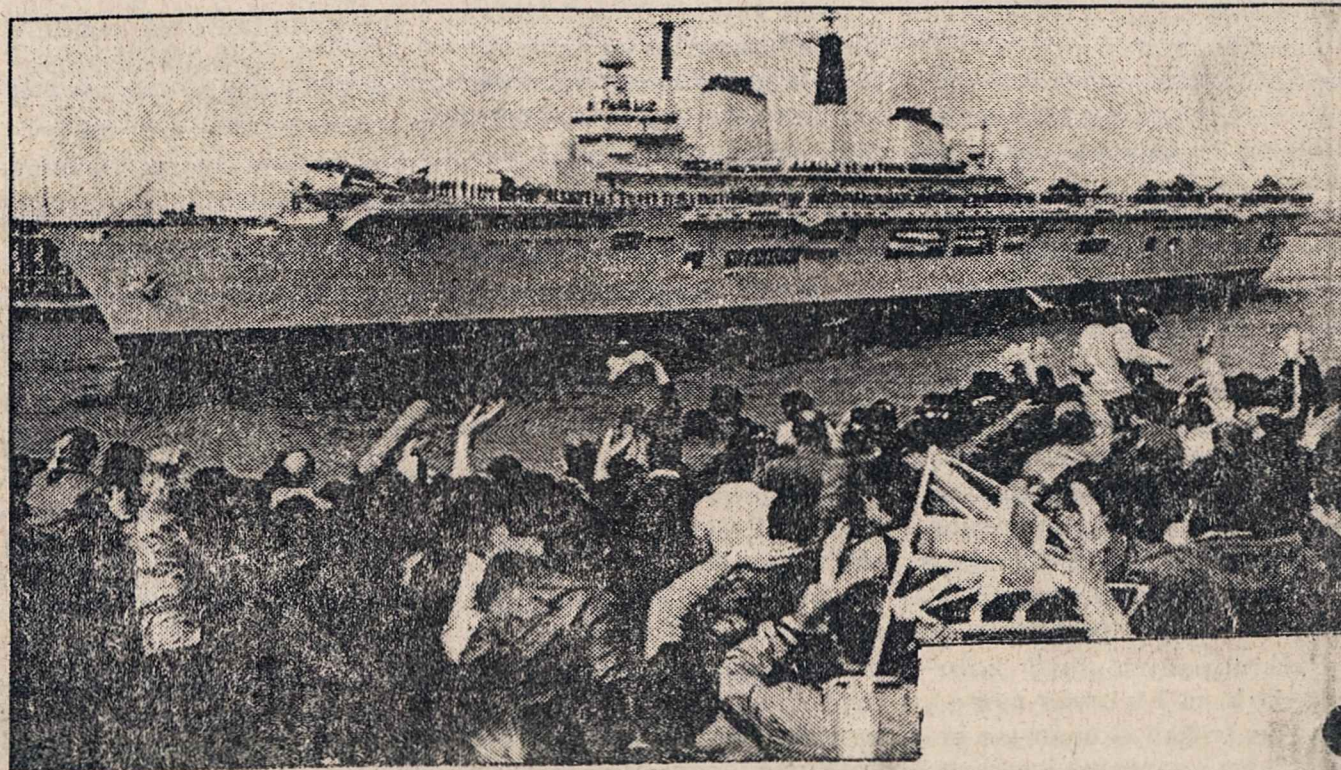
LITUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 15. 1982 BALANDŽIO – APRIL 15 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4 30 c.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

BRITU LAIVAS "INVINCIBLE" PAKELIUI Į FAIKLAND

EUROPA SKELBIA ARGENTINAI BOIKOTĄ

Europos Ekonominė Santarvė / European Common Market/, paremdama Britaniją konflikte su Argentina dėl Falkland Salų, paskelbė visišką boikotą Argentinos prekėms.

Šis sprendimas palies 20% Argentinos eksporto, verto 1,76 ml. dolerių.

Taip pat IO Europos Ekonominė Santarvė priklausanti valstybių nebeparduos Argentinai jokių ginklų, protestuojant prieš argentiniečių invaziją į Falklando Salas.

Falklando pagrindinę grupę surado britai 1592 m., užėmė ispanai 1770 m., atsiėmė britai kaip savo koloniją 1833 m.

Argentina, tapusi nepriklausoma nuo Ispanijos 1816 m., norėjo Falklandą prisijungti sau, nors 1800 falklandiečiai yra britų piliečiai ir kalba angliškai.

Jau seniai Londone buvo kalbama, kad šią teritoriją perleis Argentinai, jeigu gyventojai to pageidautų. Iki dabar falklandiečiai bevelio kad ir tolimą Britaniją, negu priklausyti chioniškai nepastoviai, diktatoriškai, ispaniškai kalbančiai Argentinai.

Argentinos vyriausybė mobilizuoja daugiau jaunų vyrų ir kursto karo nuotakas.

Britanija atsisako derėtis, kol Argentina nenuims savo vėliavos iš Falklando.

ARAFATAS IEŠKO IRANO – IRAKO TAIKOS

Palestiniečių vadas Arafat nori pasirodyti taikos apaštalu tarp Irano ir Irako. Jų karo veiksmai tęsiasi jau 18 mėnesių. Arafat'o tikslas – gauti tų dviejų kraštų taliką ir pritarimą palestiniečiams.

KARALIENĖ ELZBIETA OTTAWOJE

Balandžio mėn. 14 d. Didž. Britanijos Karalienė Elzbieta II atvyksta į Kanados sostinę oficialiai įteikti Konstituciją.

Quebec'o prov. vyriausybė, pritariant daugelio nustebei-mui ir opozicijos – liberalų partijos vadui C. Ryan – cemonijose nedalyvaus protesto ženklais, kad Konstitucija nesanti teisinga Quebec'o provincijos atžvilgiu.

Karalienė praleis tik vieną dieną Kanadoje. Ji paliks nuolatinį ryšį su Britanijos vyriausybe apie įvykius Argentinoje kol bus čia.

KADA GALIOJA ANGLŲ KALBA

Nežiūrint viso erzelio dėl dvikalbiškų užrašų Quebec'o provincijoje, vienas dvikalbis užrašas nediskutuojamas – ant kanadiškojo dolerio...

HAIG TAIKOS KELIONĖSE

JAV Valstybės Sekretorius A. Haig atliko lėktuvu 35.000 mylių kelionę su taikos pasiūlymais Argentinai ir Britanijos vyriausybėms. Grįžęs į Washingtoną, neatrodė optimistiškai.

SUKELĖ NAUJUS KERŠTO JAUSMUS

Amerikos žydas Harry Goodman, 38 m. amžiaus, dėl neaiškių priežasčių, įpuolęs į arabų šventyklą Jeruzalėje paleido eilę šūvių, užmušdamas du arabus ir sužeisdamas 13.

Šis įvykis sukėlė riaušes. Itariama, kad jis veikė ne vienas, tačiau kaltinamasis tvirtina, kad jis niekam nepriklausęs.

Laukdamas teismo, atsisakė gynėjo.

AIR CANADA NUMŪSA SKRYDŽIŲ KAINAS

Nepaprasta pakilus ke- lionių kainoms, drastiškai nukrito keleivių skaičius lėktuvais. AIR CANADA paskelbė, kad šią vasarą skridimai bus papiginti net 50%.

Yra tam tikros sąlygos

gauti tokius papiginius: rezervuoti bilietą prieš 45 dienas ir tuoju pat jį apmokėti; išbūti vietovėje 7-30 dienų. Papigini mai galios tik Kanados skrydžiams nuo birželio 19-rugsėjo 7 d.d.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS RŪMŲ RESTAURAVIMO KOMITETO PRANEŠIMAS

1982 m. kovo 20 d. Lietuvos Pasiuntinybėje, Washington'e, įvyko posėdis rūmų restauravimo reikalui. Dalyvavo: Lietuvos atstovas dr. Stasys A. Bačkis, ponias O. Bačkienė ir dr. Domas Krivickas; Liet. Pas. Rūmų Restauravimo komiteto nariai: pirmininkas dr. Jonas Genys, inž. Vytautas Izbičkas /LB atst./, dr. Kostas Jurgėla /ALT atst./, Linas Kojelis /LB/, Skirmantė Kondratienė /LB/, inž. Grožvydas Lazauskas /ALT/ ir Margarita Samatienė /ALT/, vietoj dr. Jono Valaičio /; komisijų nariai: dr. Elena Armanienė, arch. Arvydas Barzdukas, arch. Algis Žemaitis.

Lietuvos atstovas pranešė, kad iki šiol pasiuntinybės rūmų remontui jau gauta aukų \$52,860, iš kurių išleista \$2,058 kai kurims reikalingiausiems pataisymams, o praėjus žiemai teks atlikti kiti darbai, pagal spec. techninės komisijos patarimus.

Inž. V. Izbičkas padarė pranešimą inžinierinės komisijos reikalais. Išrinkta techninė komisija iš Washington'e gyvenančių architektų: Arch. Arvydas Barzdukas ir arch. Algis Žemaitis. Inž. V. Izbičkas dalyvaus komisijoje kaip komiteto atstovas. Komisijai pavesta sudaryti visus planus, nustatyti remonto iš lauko ir rūmų viduje darbų eilę, Lietuvos atstovui patvirtinus, darbus vykdyti bei prižiūrėti. Po posėdžio ši komisija turėjo savo atskirą pasitarimą.

Vajaus centrinės komisijos sudarymo reikalais pranešimą padarė inž. G. J. Lazauskas, kuriam pavesta Chicagoje šią komisiją sudaryti ir išsiriinti pirmininką, nustatyti vajaus akcijos gaires, palaikyti ryšį su jau veikiančiais įvairiose vietose aukų rinkimo būreliais bei komitetais, paruošti planus numatyti Chicagoje šaukti Amerikos Lietuvių organizacijų atstovų konferencijai ir kt.

Dr. Elena Armanienė sutiko būti komiteto teisine patarėja.

Kadangi Liet. Pas. Rūmų Restauravimo komitetas susideda iš Chicagoj, Bostone ir daugumoje Washington'e gyvenančių narių, nutarta sudaryti Washington'e vykdomąjį prezidiumą, kurį tvarkys bėgamuosius reikalus. Pilno komiteto posėdžiai įvyks tik principinius klausimus svarstant.

Vykdomąjį prezidiumą Washington'e sudaro: pirm. dr. J. Genys, dr. E. Armanienė, dr. K. Jurgėla, dr. D. Krivickas, L. Kojelis, S. Kondratienė ir M. Samatienė.

Lietuvos atstovas, ponias O. Bačkienė ir komitetas dėkoja organizacijoms, vietovėse įsisteigusiems vajaus komitetams ir visuomenei už gausų atsiliepimą aukomis, kurios bus panaudotos tik pasiuntinybės rūmų tinkamam išlaikymui ir bus skelbiamos spaudoje.

Pasiuntinybės rūmų restauravimo komitetas ragina visuomenę ir toliau siųsti aukas tiesiog į Pasiuntinybę, rašant čekius: Lithuanian Legation, 2522 16-th St. N.W., Washington, D.C. 20009, arba per savo organizacijas ir per vietos komitetus. Norintieji gauti atleidimus nuo mokesčių gali aukoti per organizacijas arba fondus, turinčius nuo mokesčių atleidimo statusą, nurodant aukos paskirtį.

PRANEŠA ELTA:

GAIRĖS SANTYKIAMS SU OKUPOUOTOS LIETUVOS GYVENTOJAI

Australijos Pabaltiečių Taryba ir Latvijos konsulato pareigūnai gavo iš Australijos vyriausybės užklausimą dėl santykiavimo su menininkais ir daininkais atvykstančiais iš okupuotos Estijos, Latvijos ir Lietuvos.

Ryšium su tuo, tenka priminti principus, kurie buvo Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, Amerikos Lietuvių Tarybos bei Lietuvos Laisvės Komiteto sutarti, informacijos tikslais dalyvaujant ir Lietuvos Diplomatinės Tarnybos atstovams, 1966 m. sausio 22-23 d.d. Clevelande, Ohio, ir 1974 m. spalio 26-27 d.d. White Plains, New Yorke.

Visi Lietuvos laisvinimo veikloje vadovaujantieji veiksniai sutarė, kad "kiek įmanoma okupacinio režimo varžtų ribose laisvojo pasaulio lietuviams yra tikslinga puoselėti ir plėsti ryšius su pavergtoje Lietuvoje gyvenančiais tautiečiais išėjvijos tautiniam tapatumui su savo tauta išlaikyti ir solidarumui su ja ugdyti. Tuos ryšius mezgant ir palaikant, išėjvijos lietuviams tenka vadovautis savo sveika nuovoka, sąžinės jautrumu ir tautiniu sąmoningumu, vengiant bet kurių veiksmų, kurie galėtų pakenkti Lietuvos valstybiniam tęstinumui ar lietuvių tautos pastangoms išlikti ir išsivaduoti iš okupacijos. /White Plains Konferencijos Išvadų Komisija/".

"Išlaikyti, remti ir stiprinti Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, tęsiantį tautos valią dirbti ir kovoti už nepriklausomybės atstatymą. /1974 m. punktas B-2/".

Kiek anksčiau /1966 m./ pasiektas susitarimas skelbia:

"TAUTINĖ DRAUSMĖ REIKALAUJA, kad tol, kol Sovietų Rusija laikys Lietuvą okupuotą ir paverstą Sovietų Sąjungos dalimi, laisvieji lietuviai santykiuose su okupuotos Lietuvos gyventojais ribotą bendravimu tik privačiojo asmeninio plotmėje".

"Vertinama kiekviena laisvės kovos iniciatyva, tačiau siekiama, kad ji būtų suderinta su Lietuvos laisvinimo veiksmų politika ir taktika. /1966 m. punktas 4./".

AP KORESPONDENTO PASIKALBĖJIMAS SU IRENA SKUODIENE

Associated Press žinių agentūros korespondentas Bryan BRUMLEY seneniai lankėsi Lietuvoje. Vilniuje jis kalbėjosi su Irena Skuodiene, "sąžinės kalinio" Vytauto Skuodžio žmona. Ji pareiškė, kad vienintelis jos vyro auskalimas buvo tas, kad jis gynė žmogaus teises. "Jis nedalyvavo jokioje priešvalstybinėje akcijoje ir niekad nebuvo opozicijoje vyriausybei, kaip geologas".

Skuodienė informavo AP korespondentą, kad vasario mėnesį ji buvo apsilankiusi pas savo vyrą Mordavioje, kur jis dabar dirba lagerio skalbykloje. Ji palaiko ryšius su amerikiečių diplomatais ir minėjo, kad po jos vyro paleidimo jie mėgins apsigyventi JAV-ėse. "Mes mylime Lietuvą", kalbėjo Skuodienė, "todėl jis dalyvavo žmogaus teisių sąjūdžio veikloje. Bet jūs matote, koks čia mūsų gyvenimas. Mes iš tikrųjų nebegalime čia gyventi". Brumley rašo, kad policininkai fotografavo ir sekė jį įeinant į Skuodžių namus ir išeinant. "Dabar mus seka grubiau, kaip paprastai, bet jie visad laukia – lankytojų pasitikti", kalbėjo Skuodienė.

Anot Brumley, "Lietuvos užsienių reikalų ministerijos" atstovas Vilniuje, Mykolas Jackevičius, pareiškė, kad Sovietų vyriausybė nepripažįsta dvigubos pilietybės ir todėl atmeta Washingtono tvirtinimą, jog Skuodis esąs "amerikietis". Jackevičius mano, kad jo vyriausybė palaikys savo poziciją.

ŠVEICARŲ DIENRAŠTIS APIE SUSLOVO VAIDMENĮ LIETUVOJE

Šveicarų dienraštis Der Bund /1892.II.4/ išspausdino savo skaitytojo komentarus apie Suslovo genocidinį vaidmenį Lietuvoje. Komentatorius teigia, jog Suslovo žiaurumai papiktino net Lietuvos komunistus, kurie priešinos jo metodams ir nekartą reikalavo iš Maskvos atšaukti Suslovą. 1946 m. jis buvo atšauktas, bet jo elgesys Lietuvoje nepakenkė jo karjerai – Suslovas išliko iki vyriausio Sovietų Sąjungos ideologo.

TAUTOS FONDO NARIŲ SUVAŽIAVIMAS

Tautos Fondo narių suvažiavimas įvyks 1982 m. gegužės 1 d. Kultūros Židinys, Brooklyne, N.Y. Suvažiavime bus VLIKo atstovo, Tautos Fondo tarybos, valdybos ir kontrolės komisijos ir atstovybių pranešimai, naujos tarybos ir kontrolės komisijos rinkimai bei aptarti naujų darbų planai.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ.

Redaguoja REDAKCINĖ KOLEGIJA

Telefonas: (514) 366-6220

Second Class Mail. Registration No. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co. at 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje — \$ 14.00
Visur kitur — \$ 15.00 Rėmėjo — \$ 20.00

P.S. Rendraščių ar korespondentų spausdinamos mintys ne-
būtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali
būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra, grąžinami
tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija
arba leidykla neatsako.

Naujas Liudijimas

IŠ dr. KAZIO ĖRINGIO PRANEŠIMO

VASARIO 16-tos DIENOS PROGA TORONTE

/ tęsinys /

Visus atvykstančius laiko užsienio šnipais, organi-
zuoja prieš juos sekimą, beveik nieko neleidžia toliau Vil-
niaus, net mirties patalė gulinčius tėvus ir gimines ve-
ža į Vilnių.

Neleidžia lankyti į kalnus tėvų ir giminių kapų, nors
Lietuvos kaimas nėra jau toks masiškai nuskurdęs.
Atima emigracijoje išleistą net mokslinio, kultūri-
nio ir religinio turinio literatūrą, nelyginant šaunamąjį
ginklą, net žemės žiupsnelį nuo tėvų kapų atima.

Plėšia už viešbučius, neleidžiant į butus, nežmoni-
škai plėšia miltus už siuntinius, didinant bedugnę tarp
brolių.

Reikia demaskuoti, o ne leisti žeminamiems, šiuos
okupanto nusikaltimus.

Todėl lietuvių gerai organizuota politinė veikla emi-
gracijoje yra gyvybiškai svarbi visai lietuvių tautai ir
pavergtai tėvynei. Taigi, įvairiasrovė lietuvių politinė
veikla turėtų visados susilieti į galimą laisvės ir suve-
niteto reikalavimų srovę. Toji srovė išoriniais veiks-
mais yra teisingiausia ta, kuri radikaliausiai ir be kom-
promiso gina valstybinę Lietuvos suverenitetą, brangina
didžiųjų valstybių Lietuvos okupacijos nepripažinimo po-
litiką ir išvysto energingiausią politinę veiklą. Visų kitų
organizacijų politinė veikla reikšminga Lietuvai yra tuo,
kuo ji paremia pagrindinį politinį kursą ir kuomet gali būti
svarbi esant specifinėms politinėms aplinkybėms.

Siektiama geresnės koordinacijos ir visų organizacijų
politinės minties kūrybiškumo bendram reikalui. Būtų
klaidinga siekti lietuvių organizacijų įvairovės mažinimo,
jas paneigiant. Priešingai, gal būt, kaip niekada istori-
joje, mums reikia išsiklausyti į vyriausios kartos balsą,
nes tik ji yra Lietuvos suvereniteto gėrio gyvas liudinin-
kas. Juk to tikro gėrio, o ne baltų mūrų, ne šviesos pri-
stigusi kryžkelėje alpsta Lietuva.

Taigi, dokumentaliai menančių nepriklausomą Lietu-
vą balsas ypač svarbus. Tai nėra archaizmas ir ne vien
nelaimės prisilėgtų tautų būtinybė. Ir modernusis moks-
las šiandien kelia uždavinį įvesti į kompiuterių sistemos
magnetinę atmintį vyriausios kartos priešmirtinio perijo-
do gyvenimo patirties išvadas ir priesakus, net ereizijas.
Šios rūšies informacija iki šiol negražinamai žūdavo. Da-
bar manoma, kad tokia informacija kartais gali būti labai
reikalinga žmonijai.

Taigi, subordinuodami politinių srovių veiklą pagrin-
diniam tikslui pasiekti, dera paimti testameatinčius prie-
sakus giliai į širdį iš tų, kurių greitai šalia mūsų nebus.

Mums vienybė brangi, bet nesiekiame idealios vieny-
bės, nes ji pavojinga apsnūdimais ir jos matyt, nieka-
dos nebus. Emigracijos viduje partijose derėtų būti
demokratiškiems ir tolerantiesiems, ko kartais lietu-
viam emigracijoje stinga.

Baigiant reikia pabrėžti išplaukiantį iš visko, kas
aukščiau pasakyta, būtinumą nuolatos ir nepailstamai
dirbti Lietuvos laisvės bylos faktologinį, vis pilnesnio
juridinio pagrindimo darbą. Šiam reikalui jau turime
dėlį pagrindinės spaudos srautą iš pavergtos Lietuvos.
Tie leidiniai, kaip pav., Lietuvos Bažnyčios Kronika, do-
kumentaliai leidžiama ir verčiama į pagrindines Vakarų pa-
saulio kalbas. Paruošta nemažai kitų darbų anglų kalba.
Bet šis baras dar aiškiai nepakankamas.

Pasigendame daugiau apibendrinančio pobūdžio ir
specialiai priderintų Lietuvos laisvės bylai operatyvinių
darbų, laisvų nuo pašalinės ir antraeilės medžiagos, pa-
sigendame plataus veržimosi iš mūsų uždarytų vidinių emi-
gracijos problemų.

Kultūra, pagarba ir pareigos Vakarų demokratijos
gėriui reikalauja su šaknimis išrauti iš širdies ankstes-
nius nusistatymus, piktądžiavius demokratija, vieno-
kios ar kitokios spaudos išankstinį apriorinį neigimą ir kt.
Spaudos aklplėšoms reikia susimąstyti. Atsakomybė
prieš istoriją reikalauja neremti kenkėjiško darbo ir ne-
šnerkšti, esant sunkumams susikalbėti. Kiekvieno pagar-
baus amžiaus eksperimentas neduoda teisės skleisti abe-
jingumo bei liūdesio.

Iš vyresnio amžiaus atstovų laukina patikimų politi-
nų ir ūkinių prognozių, laisvų nuo pagražinimų ir įniršio.
Jaunoji karta privalo išsiklausyti į tokias prognozes ir kū-
rybiškai jas panaudoti. Dievas ir Tėvynė neleidžia išblės-
ti be laiko, paskęstant smulkiuose asmeniškuose prisimi-
nimuose.

Tad su ryžtu prie toli mesnio darbo už kūrybingą atei-

BAITIEČIŲ VETERANŲ ATSTOVŲ KANADOJE METINĖME SUVAŽIAVIME, Toronte, Ont., 1982 m. Kovo mėn. 13 d. Nuotraukoje suvažiavimo svečiai ir dalyviai. Iš kairės: sėdi: St. Jokūbaitis, R. Moks, K. Ialvat, adv. J. Kuraitė, parlamentaras J. Fliss - generolas A. Legg, pulkininkas M. A. Stevenson, Parlamento narys T. Shymko, K. Tori, A. Jurs, B. Leeman, U. Tamre. Nuotr.: St. Dabkaus.

tį, vardan suverenios, laisvos ir nepriklausomos demo-
kratinės Lietuvos! Iauko dantys graužia vergiją, jau po-
žymių daug yra. Iaukas bijo ne Imperijų, o tik jų pira-
midžių bei stabų!

Savo neatsargumais nežaiskime su ugnimi, nežaiski-
me su didžiųjų valstybių Lietuvos okupacijos nepripažini-
mo politika. Visiems išėjimams yra įsidėmėtina Australi-
jos vyriausybės politika pavergtų Pabaltijo kraštų at-
živių. Australija buvo pripažinusi okupaciją. Dėl poli-
tinių mūsų išėivių žygių Australijos vyriausybė atšaukė
ankstesnės vyriausybės sprendimą ir dabar laikosi nepri-
pažinimo politikos. Tačiau Australijos vyriausybės už-
klausi mas Pabaltiečių organizacijoms yra įsidėmėtinas,
ugdant nuolatinį brandumą. Nepripažinimo politika rei-
kalauja ne mažiau, o gal dar daugiau iš mūsų, negu iš
vienos ar kitos valstybės diplomatų tam tikro nusistatymo
ir tam tikrų veiksmų. Tai galioja ir čia Kanadoje ir
Jungtinėse Valstybėse. Š. m. Vasario 16-tos proga JAV
sektorius A. M. Haig atsiųstame sveikinime Lietuvos
atstovui Washington'e dr. S. Bačkiui pažymi, kad lietu-
viai kaip ir amerikiečiai tebėra ištikimi Lietuvos ryžto
ir laisvės ir apsisprendimų principams ir kad okupacijos ne-
pripažinimo politika nesikeis. Taigi, savaime suprantama,
kad politinis brandumas reikalauja iš lietuvių išėivių
pagrindinių politinių organizacijų - Vyriausiojo Lietuvos
išlaisvinimo Komiteto, Amerikos Lietuvių Tarybos, oku-
pacijos nepripažinimo politikos radikalaus rėmimo, ka-
mes, pavergtos tautos laimei, ir turime. Nekurios pastan-
gos paneigti šias organizacijas, paneigti jas tariamai
jaunimo vardu yra blogas ženklas ir taisytina yda, tiesiog
grąsa pavergtai Tėvynei. Pasaulio ir Krašto Lietuvių
Bendruomenių vadovybėms, kurios politiką realizuoja
kultūros, mokslo ir religijos vardu, dera nenutolti
nuo valstybinio suvereniteto bendrų reikalavimų. Taip
elgtis reikalauja solidarumas ir ištikimybė okupacijos
nepripažinimo politikai, nes pav., JAV vyriausybė mi-
nistrų lygio pareigūnams ir ambasadoriui Maskvoje ne-
leidžia lankyti Pabaltijos valstybių. Tačiau Lietuvių
Bendruomenių veiklos politiškai poliarizuotose ir sude-
rintose programose gali būti daug atvejų, įskaitant gim-
nių lankymą, pateisinančių ryšius su pavergta tauta.

SVARBU IŠLIKTI

Ar noras išlikti, prisitaikant prie susidariusių aplin-
kybių, būtinai reiškia defe-
tizmą, taigi atsisakymą ko-
voti už tautos laisvę? Tai
nėra nusiteikimas pasiduoti
neišvengiamam pralaimėjimui.
Anaiptol, -tai reiškia
užsidarymą savyje, arba ap-
simetimą, prisitaikymą, kad
išvengus visišką sunaikini-
mo. Juk ir išėivių jaunimo
nutautėjimas nėra neišven-
giama realybė, o tik stoka
tėvų ir bendruomenės ryž-
tingumo, nes nerandama: 1)
radikalių priemonių išveng-
ti mišrioms jaunimo vedy-
boms; 2) būdų sudominti tė-
vų protėvių puoselėtą kalbą,
ir 3) suintensyvinti ryšius su
tautiškai išsilaikančiu Lie-
tuvos jaunimu.

Bet kuriam išėiviui neleng-
va išlikti. Tūkstančiais vis-
ka pametę bėgome į Vokie-
tiją iš Lietuvos, užplūstant
sovietinei kariuomenei, ku-
riai teikė visokeriopą pagel-
bą JAV-bės. Svarbu buvo iš-
likti, nes siautėjantis sovie-
tizmas mums grėsė Sibiro
tremtimi. Visiems, kurie
turėjo bet kokią sąlytį su oku-
pacine vokiečių valdžia II-jo
Pas. Karo metu - grėsė Si-
biro tremtis, kaip lygiai vė-

liau partizanams ir net neu-
traliams ūkininkams, naudo-
jantiems samdinius, ar šiaip
atsakomingesnį darbą dirban-
tiems. Kurių gi daugiau išli-
ko: ar tų pasitraukusių į Va-
karus, ar tų, išėremtų į ne-
svetingą Sibirą? Veik visi
vakariečiai išliko ir išsikūrė,
daugelis netgi liuksiusiniai,
ypač tie, kurie pasiekė JAV
ar Kanadą. Gi Sibiro tremti-
nių dalis buvo siaubinga, nes
daugelis iš ten nebesugrįžo,
o įsikurti ten galimybės buvo
labai menkos. Jų visų rūpes-
tis ten buvo išlikti, nebūti nu-
marintiems bado ir vargano
darbo.

Didžioji mūsų tautos dalis
liko savame krašte ir nebe-
turėjo jokio kito pasirinkimo,
norint išlikti, kaip taikintis
prie griežtai pakeičiamų so-
cialinių sąlygų. Jei daug-
mas būtų nutarę laikytis iki
paskutinio kraujo lašo ir ne-
ieškoti sugyvenimo (modus
vivendi) su sovietiniais oku-
pantais, tai ar tuomet mūsų
tautos kamienas nebūtų su-
laukęs siaubingo prūsų gimini-
nių likimo?

Mūsų mažai tautai atsilai-
kyti prieš desimteriopai ar net
šimteriopai didesnę už-
plūstantį okupantą, nebuvo

įmanoma. Tai kokia gi lieka
išėitis: tik prisitaikinti, nes
gyventi reikia, drauge tiki-
tis, kad pasaulio politinė si-
tuacija gali kuomet nors pa-
sikeisti. Juk pav., ir Afrikos
tautėlės negalėjo tikėtis jėga
atsikratyti kolonialinio jungo
statuso ir pasiliuosuoti nuo
juos engiančių militarinių
europiečių pajėgų. Bet sovie-
tai nauja engimo rūšis, kuri
pagrindinai pakeičia laisvų
tautų gyvenimą, jas visoke-
riopai išnaudojant ir demo-
ralizuojant.

Dažnas mūsų save mėgs-
tame vadinti tremtiniais, nors
iš tikrųjų tokiais nesame. Mes
pasitraukėme į Vakarus, no-
rėdami likti laisvais, nors
Vokietijoje anuomet viešpa-
tavo naciai, - irgi diktatūri-
nė valstybė. Visko perėkė,
kai kurie lengva širdimi šian-
dien kritikuojame tuos mūsų
brolius, kurie liko Lietuvo-
je, išvengė Sibiro tremties
ir dalyvauja Maskvos paunks-
nyje administratyviniame ša-
lies tvarkyme. Kaipgi kitaip:
juk atsisakant užimti tarny-
bas (o komunistinėje valsty-
bėje iš tikrųjų visi 100% yra
valstybės tarnautojai) būtų
davę progos dar didesniai
atėjūnų ypačrusų užplūdimui.
Juk ir dabar jau yra berods
8,9% Lietuvoje gyvenančių
rusų, kurių didžioji dalis iš-
kūrė Lietuvoje po II-jo Pas.
karo. Kokios buvo per-
spektyvos tų likusių lietuvių
inteligentų, kurie nepabėgo
iš Lietuvos 1944-45 metais,
net jei ju dalis tapo komunis-
tų partijos nariais, mes ne-
turime teisės 100% kaltinti
ir laikyti juos kokiais raup-
suotais. Kas davė mums teisę
būti neatlaidiems, kaltin-
nant tėvynėje gyvenančius
tautiečius, juos apšaukiant
(ypač atsilaukančius į Ame-
riką) prisitaikėliais, išdavi-
kais, enkavedistais ir t.t.
Jie priversti gyventi skur-
džiose gyvenimo sąlygose,
kuriose turi išlikti ne tik fi-
ziniai, bet ir intelektualiai,
tautiniai.

Jei mes smerkiame vadi-
namus kolaborantus sovietų
okupuotoje Lietuvoje, tai ar
mūsų daugelis vadinamųjų di-
pukų nebuvo nacių kolabo-
rantais, jei radome sugyve-
nimo būdą su vokiečių oku-
pantais. Tad nesmerk tautos
kamieno inteligentų, ypač
nūdien atsilaukančių iš Lie-
tuvos į JAV ar Kanadą, nes
ir pats buvai panašioje būk-
lėje, vokiečiams okupavus
Lietuvą 1941 m. Bus nesma-
gu mums, pabėgėliams, pri-
siminti Maironio eiles, kad
"Tas ne lietuvis, kuris tėvy-
nę, varguose skęstančią pa-
mes".

Koks milžiniškas išlikimo
sąlygų skirtumas tarp vad.
"tremtinių- dypukų" ir tikrų
tremtinių Sibire ar Kazach-
stane. Bažmniaudami Sibi-
ro tremtiniai, nei jie patys,
nei jų vaikai neištautėjo. Gi
paskendę gėrbūvyje šių kraš-
tų pokariniai ateiviai daug-
moje neteko savo jaurimo:
nei šie beskaito lietuvišką
spaudą, nei dalyvauja minė-
jimuose, ir dar gerai, jei ku-
rie gali susikalbėti bent vir-
tuvine kalba lietuviškai. Kon-
centruodamiesi šiandien illu-
zorinį Lietuvos išlaisvinimo
prospektą, mes išėiviai, pa-
mirštame pirmąjį ir svar-
besnį mūsų uždavinį, pratęs-
ti lietuvių mūsų atžalyne,
kuris, jei suamerikonėja, tai
jam Lietuvos laisvinimo idė-
ja bus visai svetima, jei ir
pasikeistų mums palankia
prasme politinė pasaulio si-
tuacija. Su tautos kamieniu ir
jo jaunimu nėra taip katas-
trofiniai blogai ir pakol kas
(turime pasidžiaugti) jie dar
atsilaiko prieš rusinimą ir
internacionalizmo idėjas, va-
ru brūkamas sovietinių oku-
pantų.

Lietuvių tauta tai kan'inių
tauta. Desperatiškai kariau-
vusi su kryžiaus riteriais, ji
pagaliau buvo priversta pri-
imti kančios tikybą, lenkams
tarpininkaujant. Klasingas
lenkas, gal ne ką geresnis už
vokiškąjį kryžiuotį, privile-
jo į savo lenkiškąjį bučių mū-
sų bajoriją, o buvusieji laisvi
ūkininkai tapo pavergti bau-
džiavinės santvarkos, įsitei-
sinusios drauge su nukryžiuo-
tojo tikyba. Panaikinus bau-
džiają, buvo vienkartinė už-
drausta lietuvių spauda. Vos
praėjo 79 m. (1861 iki 1940 m.)
ir nauja baudžiavinė santvar-
ka užgriuvo su sovietizmu
veik be pertraukos kenčia mū-
sų tauta. Tik ta 22 metų ne-
priklausomo gyvenimo pa-
švaistė tiek sustiprino ir ap-
švietė tautą, kad naujoji ko-
munistinė baudžiava nepajė-
gia išnaikinti tautos, kuri, kad
ir beatodairiškai išnaudoja-
ma, kad ir demoralizuojama,
kad ir mirkinama alkoholyje
(nelyginant kaip baudžiavos
laikais buvo pristeigta dvarų
bravorai ir karčiamos), -ti-
kėkimės tauta išsilaikys,
kaip išsilaikė iki šiol tiek
vargų, kančių ir persekioji-
mų pergyvenusi. J. V.

PRANEŠA "LABDARA"

LABDAROS Draugija pir-
moje eilėje rūpinasi moks-
leivija, bet pagal galimybę
atsiliepia ir į kitus lietuvių
reikalus.

LABDAROS Draugijai te-
ko pasite mpti. Lenkijos lie-
tuviai, pajutę daugiau lais-
vės, ieško ryšių su Vakarų
lietuviais. Jaunimas prašo
knygų pasiskaitymui ir baž-
nytinių ir liturginių.

Į talką maloniai atėjo kun.
A. Saulaitis ir parūpino kny-
gų. Religines atsiuntė kun.
K. Pugevičius; kun. K. Sen-
kus paauguo Liturginių Gies-
mynų; Lietuvos Istoriją - Vy-
dūno Jaunimo Fondas. Ligo-
nis St. Motūzas perleido vi-
są savo knygyną. Knygos,
mažais kiekiais siunčiamos,
pasiekia adresatus.

Moksleivijai išsiųsta tri-
gubai daugiau rūbų siuntų ir
didesnė kitokia parama. Vien
Hamiltono Šalpos Fondo sky-
rius nusiuntė 70 rūbų siuntų.
Aktyviai prisidėjo Vokietijos
lietuviai.

Pateikiame 1981-jų metų
LABDAROS apyvartas: na-
rio mokesčio gauta DM 1.657,
95; šalpai ir stipendijoms -
DM 10.037,64. Išleista šal-
pai ir stipendijoms DM 10.
1369,68; visos kitos išlaidos -
DM 1.692,91, tame skaičiuje
pašto išlaidų 541, - rūbų va-
lymas, persiuntimas, skal-
bimo milteliai, muilas 675,95,
pranešimų spausdinimas 182,
20.

KODEL SOLIDARNOŠČ SUVAŽIAVIMO ATSTOVAI TAIP PLOJO SENIUI LIPINSKIUI?

VERTĖ A.Ž.

Kai praeitų metų rugsėjo pabaigoj per televiziją buvo pranešama apie Solidarnošč pirmąjį suvažiavimą Gdanske, žinių pranešėjai paminėjo, jog plojimų audros susilaukė žilagalvis, 90 metų senis, profesorius Edwardas Lipinskas, socialistų partijos narys nuo 1906 metų. Plačiau apie ką jis sakė, komentarų nebuvo, išskyrus tai, kad jis perskaitė K.D.R. (Darbininkų Saviginos Komiteto) rezoliuciją, pagal kurią šis vienetas likviduojasi.

Dabar vakarus pasiekė kasėtės, kuriose rašyta Lipinsko kalba. Jos turinys buvo pateiktas NEW YORK REVIEW OF BOOKS lapkričio 19 d. numeryje. Kadangi angliškoji spauda nevisada objektyviai, mūsų manymu, aiškina Lenkijos padėtį, tinka pacituoti pagrindines jos mintis: "...Aš pasibaisėjau išgirdęs praeitą savaitę, kad partijos sekretorius Kania kalba apie kraštui grėsiantį pavojų, kad lie-sis kraujas. Aš pasibaisėjau išgirdęs iš gen. Jaruzelskio lūpų, kad jis pasiryžęs mobilizuoti kariuomenę ginti socializmui Lenkijoje.

Ką tai reiškia? Kaip gali kariuomenė ginti socializmą Lenkijoje? Ar šaudydama į žmones?

Kuria prasme grėsia pavojus socializmui Lenkijoje? Kas tie antisocialistiniai ir kontrarevoliuciniai gaivalai?

Socializmas, pagal klasikinę aptarį, yra ekonominė santvarka, pranašesnė už kapitalizmą; jos paskirtis suteikti žmonėms platesnės laisvės, negu kad jos egzistuoja kapitalizme. Jis turi išspręsti darbo problemas ir išlaisvinti darbininkų klasę; jis turi suteikti sąlygas, kuriomis kiekvienas asmuo galėtų vystyti savo galias ir naudotis laisvai viskuo, ką sukuria kultūra ir civilizacija.

Mūsų "socialistinė" santvarka tačiau, remiasi nusmukusia ekonomija, bei nekompetetingai tvarkomu ir tuš-čiai veikiamu, visuomenės ūkiu. Ši ekonominė sistema privedė mus prie katastrofos, kuriai nėra buvę lygios paskutiniųjų 100 ar 200 metų būvyje.

Galbūt Kambodijoje yra panašios sąlygos. Tenyktė "socializmo" sistema, gindama socializmą, privedė prie trijų su pusės milijono gyventojų išžudymo. Tokio pobūdžio -- kalėjimų, policijos ir cenzūros -- socializmas -- mus engia jau 30 metų, lygiai kaip jis niokoja kitas tautas.

Aš laikau save socialistu nuo 1906 metų. Bet mano sam-

prata, tai reiškė kovoti už geresnę ekonominę padėtį, už demokratinį visuomenės ūkį, už tai, kad gamybinės priemonės priklausytų žmonėms. Ne valstybei, kuri savinasi jas, grupelės naujų, privačių savininkų, naudai. Aš buvau už tai, kad žmonės būtų demokratinėje kontrolėje, už tai, kad būtų politinė laisvė. Tokie yra tikrojo socializmo siekliai, lygiai kaip kad noras pašalinti cenzūrą ir suteikti lenkų tautai galimybę visapusiškai vystytis.

Pasaulyje esama antisocializmo ir kontrarevoliucinio gaivalo. Bet mano manymu, paš mus tokiom jėgom yra jų socializmas.

Jie grąšina mums jėga. Partija proteguoja ir remia eilę oficialiųjų valdžios unių leidinių ir tokius žurnalus, kaip "Tikrovė" ir "Ekranas". Juose valdžios skleidžiamas anti-semitizmas. Vienam žurnale, kuris laikomas pagrindiniu valdžios unių oficiozu, spausdinami "Siono Išminčių Protokoliai" -- Caro Okhranos pagamintas antisemitinis, priešvalstybinis tvėrinys.

Pagrindiniu Lenkijos kariuomenės leidiniu yra gen. Jaruzelskio globojamas "Laisvės Karys". Tai komunistiniai-fašistinis laikraštis. Viena paskutiniųjų numerių buvo straipsnis, kuriame buvo puolami Solidarnošč ir KOR mergvaikiai už tai, kad jie ligšiol tvirtina, jog Katyno žudynės atliko rusai. "Ne", sako jie, tai "vokiečių kaltė"... Tie žmonės drįsta skieisti mums šį melą dabar, 1981 metais. Ir šis laikraštis yra Lenkijos kariuomenės organas, kurio paskirtim yra formuoti mūsų karių bei karininkų mąstyseną, jausmus ir moralę.

Ne kiekvienas mūsų čia susirinkusių yra tos pat pakraipos socialistas, kaip aš, bet mes visi kovojam už tą patį tikslą. Nėra Lenkijoje reikšmingų grupių, kurios trokštų kad būtų grąžintos privačiai nuosavybei svarbios gamyklos -- Varšuvos Plieno ar Lenino Plieno Kombinatai. Tokių nuomonių nėra. Tačiau kiekvienas supranta, kad iškilus klausimui, ką daryt su lengva pramone ar smulkioji ūkiu, restoranais ar amatų dirbtuvėm, mesturatumėm pasukt į privačią iniciatyvą, nes tik jina gali plėtoti tas žmones efektingai. Jas nacionalizuoti tolygu biurokratizuoti, ir sunaikinti kūrybinį polėkį, kuris leistų joms prisitaikinti prie nuolat kintančių sąlygų.

Šiandien Lenkijoje yra gyvastingų jėgų, kurios trokšta, reikalauja laisvės, kurios reikalauja normalių gyvenimo sąlygų lenkų tautai. Ir tos jėgos anaipol ne anti-socialistinės.

— O —

Prof. Lipinskas užsimena apie Katyno žudynes ir piktinasi kad ikišiol Kompartija ir gen. Jaruzelskis gieda savo giesmelę, kad jas įvykdė vokiečiai. Pažymėkim, kad toji versija aptinkama (nelaimė!) daugelyj vakariečių enciklopedinių leidinių. Katyno byla yra kaulu Maskvos gerklėje. Būdinga, kad KOR komitetas buvo paskelbęs 1980 m. balandžio mėnesį atsisakymą raginantį paskelbti visą teisybę apie Katyną. Žinotina taip pat, kad rusų disidentai -- Bukovskis, Amalrik, Ginzburg, Pliušč, Garbanevskaja, Nekrasov, Litvinov, Grigorenko -- pakartotinai pabrėžė, kad jie neišsiginą savo krašto atsakomybės šiame karo nusikaltime. Tarp kitko vieną išsamiausių straipsnių apie tai, kur įstrigęs Katyno bylos klausimas, galima rasti prancūzų žurnaliukoje "HISTOIRE" birželio mėnesio 1981 m. laidoj: Jį parašė Aleksandra Kwiatowska -- Viateau, pavadinusi: "Katyn; la négation d'un massacre".

ėjo kelionės vadovas su šoferiu. Po 10 min. jiems sugrįžus, vyko toliau.

Krašto "Autobahn" buvo gana geras, automobilių judėjimas nedidelis. Važiuoti reikėjo tik nustatyti greitį -- apie 100 km. į valandą. Apie vidudienį užsukome į Koeln'o miestą užkasti ir pamiklinti kojų raumenis. Autobusas sustojo arti Koeln'o Katedros ir vadovas pasiūlė norintiems ją aplankyti, nors ekskursijos plane tai nebuvo numatyta. Susidarė nedidelis keliautojų skaičius. Mat, Katedra buvo ant aukšto kalniuko, ją pasiekti reikėjo eit takučių arba cemento laiptais. Galimas dalykas, kad dalis žmonių buvo ne katalikai arba dėl "ekstra lašinių" savo kūne, nenorėjo vargti. Mudu su žmona, kad ir ne pirmos jaunystės, bet be ekstra svorio, savo kojomis ne sunkiai pasiekėme duris. Įėję, netoli durų radome besisukinantį pagyvenusį kunigą, diržu prisijusų aukoms dėžutę. Katedros viduje vaikštinėjo šiek tiek žmonių. Mudu pradėjome darytis aplinkui. Katedra nebuvo per daug apšviesta, gana didelė. Nieko naujo joje neteko pastebėti, išskyrus vieną kitą vyskupų antkapį. Sienose kabojo šventųjų paveikslai, kaip ir visose bažnyčiose. Didysis altorius gana didelis, šventųjų paveikslais ir skulptūrinėmis figūromis išpuoštas veik iki pat lubų. Jeigu būtų

AMSTERDAM -- OLANDIJOS SOSTINĖ

algimanto skiltis

APMASTYMAI

Niekados netrukdo mūsų tarpe savotiškų keistuolių. Netruksta jų ir dabar. Štai ir dabar neblogas pavyzdys. Paprastai vasario mėnesį bene mūsų visų susimastymai dažniausiai sukasi patriotinėmis temomis. Kaipgi kitaip? Nebūtų patriotiška blaškytis nežiniuoje, bent mintimis skraidyti kosmoso platybėse. Tuo tarpu, rašant šias mintis, apima ne tiek patriotinės, kiek... religinės emocijos. Vadinasi, ir save tenka priskirti prie tų minėtų keistuolių. Beprasmiška būtų ir gintis. Nebent guostis, kad, bent kiek giliau pagalvojus, gal tai ir esama neblogos dorybės / ar yra blogų dorybių?/. Juk kaip į reikalą bežvelgtum, esame religinių nusiteikimų tauta. Maždaug viską čia bandomė pradėti invokacijomis, na ir paliktoje gimtojoje žemėje, ten besilankiusių žodžiais, šventnamiai, toli gražu, nėra apytuščiai. Tad, gal ir tautinės atgalios susižadėjimas, remiantis lyg ir religiniais motyvais, esmėje gal jau nėra toks blogas.

Tikrai keisti dalykai vyksta sąjamonės sraute, kai nuoširdžiai besistengi kiek galint daugiau ir plačiau galvoti vien tik apie lietuviškuosius reikalus, o čia, žiūrėk, lyg kažkokiam netaip jau tolimame ekrane, ryškėja ištraukos, girdėtos ir matytos iš šv. Rašto skaitymų. Priešimena ir tas turčiaus atvejis, kuriame tvirtinama, kad turtingam bus lengviau pralįsti pro adatos skylutę, negu išvyst dangaus karalystės vartus. O ką jau bekalbėti apie nuolatumą, nusižeminimą, tarnavimą vargšams, ligoniams, kartu neužmirštant ir to nemaraus posakio, apie daugybę pašauktų ir mažumą išrinktų... O kur dar tas -- "Mylėsi artimą savo, kaip pats save".

Visa tai, regis, taip nesunku sugretinti, pritaikyti sau ir savajai tautai. Pamatai tuomet, kad tiek mažai, pasiutusių mažai atlieki savo giminei, t.y. tautai, jos reikalams, jos naudai, jos labui. Jei kalbėti apie pinigą, tai dažniausiai aukoji vien tik centus, jei juos lygtai su tikruoju materialiniu pajėgumu. Kas gi mūsų šiekį drįstume parduoti viską, atsisakyti beveik ištaigingo, patogaus ir minkšto gyvenimo būdo, turimų investicijų, nuosavybių, rezidencijų, vasarnamių, kondominių kur nors pietuose salose ar kaluose. Pamėgome tolimas keliones, egzotika kvėpiandias vietas. Maišome pasaulį iš visų keturių pusių. Kai kurios kelionių agentūros išsilaiko beveik vien iš lietuvių kišenių. Vadinasi, toks gyvenimo stilius, būdas ir klasė. Tiesa, šv. Rašte yra rimtų užuominų apie dešimtinės atidavimą, bet jei mūsų šiekis VLIKas ar LB kietais aplinkraščiais išsakytų mums dešimtą pajamų dalį atiduoti lietuviškiems reikalams, kažkaip toks įsakas būtų suprantas ir vykdomas. Ar tik netektų laisva valia ir tokiu pat pasirinkimu "nusiimti" iš tokios bendruomenės /mažąją raidę/, kuri duoda tokius nelogiškus, nesimpatyngius, gal net idiotiškus reikalavimus. Taip, mes visi mylime savo tautą, bet dar labiau save pačius. Negi tautos reikalų vardu pradėti skriausti save, savo šeimą, savo gyvenimo eigą. Pagaliau, kas gi pasirūpins mumis saulėlydžio dienomis -- ar VLIKas, ALTA, Bendruomenė? Nebent sovietinamos Lietuvos Raudonojo Kryžiaus organizacija, pakviesdama grįžti namolai ir garantuodama mėsę, kokių 30 rublių pensiją, priedui su nemokama sveikatos apdrauda. Žodžiu, stovime beveik likiminėje kryžkelėje, aiškiai užjausdami mūsų visų veiksmų turimų fondų labai ribotus išteklius ir pilnai suprasdami visų turimų uždavinių svarbą ir gyli. Taip pat aišku, kad tie visi tikslai dar negreitai bus pasiekti ir išlaidos ne tik ne mažės, bet tikrai didės. Vadinasi, to pinigų aruodo niekada nepripildysi. Pagaliau, kiek gi yra tikrai gerų krikščionių, kurie liekasi gerais ir dešimtinės neatiduodami. Tad ir gerojo lietuvių apibrėžimas neturėtų būti seikėjamas vien tik iš aukų gausumo. Tauta gali juk palaukti...

buvusi kartu palydovė-gidė, galimas dalykas, būtume susidarę geresnį vaizdą ir patyrę daugiau istorinių žinių.

Netoli šoninio altoriaus, arti durų, susitikome kitą kunigą irgi su aukų dėžute, kaip ir pirmasis. Priėjęs prie jo, ikišau dėžutės savo auką ir jį užkalbinau angliškai. Jis man atsakė vokiškai ir pradėjo rankas kaišioti po sutaną. Supratau, kad ieško popieriaus ir padaviau savo bloknotą. Jis įrašė 1248 -- kas reiškė Katedros statybos metus. Šalia to pridėjo jos šmatavinimą. Katedros šoninės dalys turi po 138 metus ilgio ir 75 m. pločio, viduje -- 158 m. ilgio ir 46 m. pločio. / bus daugiau/

OLANDIJA

Olandija yra demokratinė karalija, randasi tarp Belgijos ir Vokietijos. Sostinė -- Amsterdamas, bet vyriausybės būstinė ir parlamentas randasi Hagoje. Olandija yra tankiausiai apgyventa valstybė Europoje. Planingai kovodami su jūros potvyniais ir sutvirtindami bei atgaudami jų naikinamus žemumų plotus, olandai įvykdė vieną didžiausių užmojų prieš gamtos stichijas.

Miestai pasižymi didele švara, turtingais muziejais, geru susisiekiu.

3 psi.

ŽVILGSNIS EUROPON

EKSKURSIONINĖS KELIONES ĮSPŪDŽIAI

Z.PUIIANAUSKAS

/tėš'nys/

Amsterdamo miestas išraižytas įvairaus dydžio kanalais, o šalia jų, centrų dar teka nemaža upė Amster-Kanalų čia priskaitoma iki 160, o tiltų, tiltelių iki 1000. Artėjant pietų metui, vadovas pareiškė, kad čia dar likę daug matytinų ir įdomių vietų, bet dėl laiko stokos, turime outraukti ekskursiją ir grįžti į viešbutį. Grįžtant, jis dar pridėjo, kad čia esąs "red light" distriktas, kuriame gyvenančios jaunos moterys duoną sau užsidirba savais kūnais. Jei bus norinčių pamatyti tą vietą, galima tai padaryti apie 9 val. Nori čia atsirado ir vyrų ir moterų keliautojų. Tokį pokalbį baigė, sustojome prie viešbučio durų.

Numatytu laiku visi susirinkom 1-ojo aukšto valgykloje ir susėdė prie stalų po 4 ar 6 asmenis, laukėme patiekalų. Po kokių 15 minučių dar joks tarautojas valgykloje nepasirodė. Pradėjom su kaimynais šnibždėti, kad pietūs vėluos. Ant stalų stovėjo bliūdeliai daržovių, bandelių su gabaliukais sviesto. Bematant bliūdeliai liko tušti. Dar po kokių 20 min. dvi padavėjos pradėjo nešti ir dėti ant stalų pietų patiekalus: sriubos, lėkštes vištienos, daržovių bliūdelius ir "ant trečio" -- ledus. Taip, kad paskutiniai baigė pietus tik apie 10 val. vakaro. Taip numatytoji kelionė į "red light" distriktą liko atidėta kitam kartui, t.y. grįžtant į Kanadą ir būnant tame pačiame viešutyje.

Sekandios dienos rytą, po pusryčių, išvykstame iš Amsterdamo ir Olandijos. Šios dienos tikslas -- pasiekti Heidelberg'o miestą Vakarų Vokietijoje. Jame numatyta praleisti tik vieną dieną ir dvi naktis.

Keliaujant olandų žeme, stebint pro autobusų langus, joje dominavo lygus žemės reljefas, tarpais dideli laukai žaliuojančių pievų, kuriose ganėsi būriai galvijų -- raguočių, geros veislės avių ir kiek ožkų. Dirbamos žemės ar ūkiškų pastatų -- retenybė. Tai ženklas, kad dar nesenai čia yra buvę dideli plotai vandens, kuris dirbtinai būdu iš čia pašalintas.

Artėjant prie sienos, vadovas pastebėjo, kad Vak. Vokietijoje dabar yra 55, o Rytų Vokietijoje -- 17 ml. gyventojų. Kartu parodė Vak. Vokietijoje kursuojančią valiutą: popierines ir metalines markes. Taipgi įspėjo, kad neimtumė 5 markių monetų, nes jas nevisur priims, kadanti jos greitai būsiandies išimtos iš apyvartos.

Kažkas iš keliautojų paskelbė, kad vienam iš mūsų -- Edvardui -- šiandieną sueina 80 m. amžiaus. Vadovas pastebėjo, kad mūsų šoferiui Umberto šiandien sueina 40 m. amžiaus. Jiedviem buvo sugiedota "Ilgiausių Metų". Edvardas padėjo atsistoti mui, Umberto gražiai padainavo porą itališkų dainų. Ta proga vadovas pastebėjo, kad lapkričio mėn. Vokietijoje būna didžiausias gimimų skaičius, nes Kalėdų švenčių proga vyriausybė skiria pinigines dovanas naujagimių proga.

Apie kilometrą nuo Vokietijos sienos Olandijos sargybos pakėlė nuleistą barjerą ir mus praleido be jokių kliūčių. Po kelių minučių buvome

VAKARŲ VOKIETIJOJE

Ivažiuojant, jokios sargybos nebuvo. Prie kontrolės pastato pravažiavus, autobusas sustojo ir į pastato vidų nu-

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Aktorės Kelias Išeičioje

J. V. D A N Y S

KALBA, PASAKYTA ĮTEIKIANT ELENĄ DAUGUVIETIŲTEI – KUDABIENEI KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS 1981 m. KULTŪRININKĖS-VISUOMENININKĖS PREMIJĄ HAMILTONE 1982 III 14

Paprastai išeičioj sudaro emigrantai, kurie ieško geresnių ekonominių gyvenimo sąlygų. Jie atsiveža savo kultūrą, tradicijas ir gyvenimo papročius. Bet, kadangi jų emigracijos motyvas ekonominis, jie savaime greičiau integruojasi į naujo krašto gyvenimą ir išilieja į naujame krašte vyraujančią sriautą.

Antrasis Pasaulinis Karas sukūrė ir skirtingą išeičioj dalį. Milijonas žmonių, tarp jų 60 ar 70 tūkstančių lietuvių, nenorėjo grįžti į savo gimtuosius kraštus. Sovietinė ir nacių okupacijos parodė, kad be laisvo nepriklausomo valstybės gyvenimo nėra ir tikro tautinio gyvenimo, negalima išlaikyti savotikros tautinės kultūros ir tenka kęsti užžemimą ir priespaudą. Ši išeičioj dalis, užaugusi ir subrendusi Nepriklausomoje Lietuvoje, jautė pareigą puoselėti Nepriklausomos Lietuvos idėją ir už Lietuvos ribų. Ji jautė pareigą išlaikyti savo tautinę kultūrą ir visus jos elementus už Lietuvos ribų.

Šie ateiviai, populiariai žinomi kaip DP, atsidūrė prieš dvigubą uždavinį:

1. be cento, be pastogės įsikurti naujame krašte, ir
2. jausdamiesi Nepriklausomos Lietuvos atstovais, skelbti pasauliui apie skriaudą Lietuvai ir taip pat, išeičioje išlaikyti tikrąsias lietuviškos kultūros apraiškas.

Aišku, dvigubas uždavinys reikalavo dvigubų pastangų

ir nenuostabu, kad ilgainiui vienas ar kitas iš šių tikslų nukeitėto. Dėl idealistinio nusiteikimo teko atsisikyti materialiajame gerbūvyje, ar dėl materialiajū motyvų, vyraujančių šiame kontinente, apiešti ar net ir pamesti idealistinius nusiteikimus.

Bet idealistinis nusiteikimas dar vistiek nepranyko, todėl ir šia diena po 38 metų, išvykus iš Lietuvos ir beveik 34 metus gyvenant Kanadoje, dar turime palyginamai platų kultūrinį ir visuomeninį lietuvišką veikimą.

Kai atydziau pažiūrim, tai pamatome, kad už mūsų pasiekimų išeičioje, ypatingai kultūrinėje srityje, visada stovi paskiri asmenys, – kartais daugiau, kartais mažiau matomi, kurie yra pasiryžę lietuviškiems reikalams savo darbą, savo laisvą laiką pašvęsti ilgiems metams. Taip, ilgam, kartais net labai ilgam laikotarpiui, o ne tik metus kitus blykstelėti ir pasitraukti, kai pasirodo, jog šis kelias yra gruoblėtas ir reikalaujantis savęs atsižadėjimo.

Mūsų laimė, kad tokių asmenų atsiranda, ir tai yra bene mūsų veiklos ir pasiekimų pagrindas išeičioje. Vienoje tokioje srityje per 33 metus Kanadoje stipriai pasireiškė ir iki šiol ištesėjo laureatė Elena Dauguvietytė – Kudabienė, Kanados Lietuvių Bendruomenės 1981 metų kultūrininko-visuomenininko premijos laimėtoja. Ir tai ji atsiėkė vienoje iš

sunkiausių kultūrinio veikimo sričių, būtent, teatro srityje.

Tiesa, teatras yra tūkstančių metų senumo. Ir jau senovėje graikai teatre pasiekė didelių aukštumų. Iš tikrųjų šiandien filmas ir televizija yra tam tikra teatro tąsa ir dalis. Bet gyvas teatras nenustoja savo reikšmės, nors jam sąlygos veikti pasidarė sunkesnės.

Teatras – žodžio, veiksmo ir vaizdo menas – nėra lengvai įgyvendinamas. Tikras teatras yra profesija, kuria aktorius, režisorius, dramaturgas ir teatro veiklų įgyvendintojai visą savo gyvenimą ir tegyvena. Neabejotina, kad mėgėjams skiriant tik atliekamą laiką, nelengva, dažnai neįmanoma pasiekti panašių aukštumų, kaip kad pasiekia profesionalai.

Kas nuostabu Elenos Kudabienės atveju, tai kad ji, su pagalba kitų pasišventusių bendradarbių, kurių per tą ilgą laiką ji priskaito daugiau šimto, – įstengė išlaikyti teatro grupę 33 metus, įstengė nuolatos statyti naujus spektaklius. Juk reikėjo rūpintis ir ekonominiu įsikūrimu, pragyvenimu ir šeima.

Pagal pasirošimą, Kudabienė yra profesionalė aktorė, bet gyvenime yra ir šeimos moteris, motina. Jos atliktas darbas ir pasiekimai teatro srityje nei Kanadoje, nei Jungtinėje Amerikos Valstybėse, nei kuriame kitame krašte DP išeičioje, neturi tolygaus pavyzdžio.

Reikėjo ne tik dideio pasiryžimo ir ištvermės, reikėjo ir dideio talento, nes dramoms veikalų pastatymas reikalauja daug darbo ir paties veikalo paruošimo su aktoriais ir daug techninio darbo, ruošiant scenovaidį, o atliekamo laiko nuo tiesioginio, ne teatrinio darbo, tiek mažai. Taip pat dirbdama su nemaža žmonių grupe, kurią koordinuoti yra nemenkas uždavinys. Be talento reikėjo ir pasirošimo.

1944 metų pradžioje Elena, tada Elena Dauguvietytė, buvo jauna aktorė, kilusi iš aktorių šeimos. Ir jos tėvas, ir motina buvo profesionaliai išsimokslinę aktoriai, kurie ne tik vaidino, bet ir režisavo, ir kitus teatro meno mokė. Matyt, paveldėjimas turėjo įtakos, nes Elena dar jauna pasidarė profesionalė aktorė ir liko visą laiką aktorė ir teatro darbuotoja.

1944 m., 21 metų Elena Dauguvietytė jau buvo buvusi trejus metus Kauno Jaunimo Teatro etatinė aktorė, vaidinusi 12-jie veikalų, dažna dueto / su Kevalaityte / dainininkė radijo programoje "Šiupinys" ir labai dažna radijo vaikų valandėlės dalyvė.

Taig, ar gali būti daugiau žadanti teatro karjera jaunai aktorei, kuri savo ateitį buvo nuodugniai pasirošiusi: lankiusi dramos studiją, Nasvytytės išraiškos šokių pamokas ir privačius dainavimo kursus.

Bet okupacijos jai, kaip ir kitiems parodė, kad po bet kurio okupanto išorine kauke slepiasi klaida, pasikėsimai ne tik prieš Lietuvą, lietuvių tautą bet ir prieš jos tikrąją kultūrą.

Tada, 1944 m. liepos 8 Kauno geležinkelio stotyje motinos drebanti ranka peržegnoja išvykį į Vakarus kartu su savo seserimi.

Išvyko 2 gal 3 mėnesiams. Šiandien jau praėjo beveik 38 metai, taigi beveik 50 metų, ir jau laiko nebeskaitome.

Karo ir pokario metai Vokietijoje niekam nebuvo

Elena Dauguvietytė-Kudabienė spektaklyje vaikams

lengvi. Kasdieninės duonos padirūpinimas buvo viena iš tų problemų. Bet Elena, gimusi aktorė, – žodžio, jausmo ir dainos menininkė, – visur išsiverždavo iš kasdieninių rūpesčių ir į vieno kitą kitą teatrinių menų.

1944/45 metų žiemą dirba tuberkuliozės sanatorijoje prie Berlyno. Kalėdų metu su ligoniais – pianistu, smuikininku ir dainininku – suruošia Kalėdinį koncertą ir taip pat eina nuo namo prie namo giedodami Kalėdines giesmes.

1945 m. Atvyksta į Augsburgą, Vokietijoje, kur Kauno Valstybinio Teatro žymūs aktorai suorganizuoja stiprų, profesionalaus masto teatrą. Bet DP netrukus turi ieškotis sau namų kur nors pasaulyje. Atsiranda svetinų kraštų. Jų reikalavimai gera sveikata, fizinis stiprumas, o kiti dalykai nesvarbūs, ar net ir nepageidaujami.

1948 m. Elena yra Winnipege, St. Boniface TB sanatorijos darbininkė. Ji sako, kad užėdavo "blue days" ir

plaukiant puodus, ašaros byrėdavo per skurostus. Bet vis tik pastato, kartu su B. Pūkelevičiute K. Inčiūros "Pabaigtuves", dalyvaujant ir neseniai Joro R. Simanavičiaus sutvertam chorui.

Čia, Winnipege įvyksta galutinas aukso žiedų sumainymas, pradėtas dar Vokietijoje, kai sužadėtinis Edvardas Kudaba atvyksta į Winnipegą. Po vedybų abu keičiasi į plieno miestą Hamiltoną, nes reikia dėti rimtus pagrindus įsikūrimui ir pastoviam gyvenimui.

Hamiltono Elena tuoj įsikuria ir traukia į teatrines veiklas. Tiksliau sakant, ją organizuoja. Sporto klubo susirinkime K. Baronas paskelbia noriančiųjų vaidinti verbavimą, ir greitai į būsimą teatro grupę įsirašo 20 asmenų.

Teatro grupė, vėliau pasirinkusi "Aukuro" vardą, darbą pradeda 1949 m. lapkričio mėn. ir pirmas viešas pasirodymas su K. Inčiūros "Vincio Kudirkos prologu" įvyksta 1950 m. vasario 21 d., Vasario 16 minėjimo šventės metu.

1950 m. vasario 21 d., Vasario 16 minėjimo šventės metu, kad užėdavo "blue days" ir / bus daugiau/

Juozas Šilėnas

VEIDU I ŠIAURE

Ištrauka iš ruošiamos spaudai knygos/

II-jo PASAULINIO KARO ATSIMINIMAI

JURGAIČIŲ PADANGĖJE

/ tęsinys /

36-

-- "Radau prie kantonos, eidamas į virtuvę kavos atsi-nešti. Radau ir pasiėmiau, nes jo man reikia – atsiliepė Laputis. Ir staiga nusimetė švarką, nusitraukė apatinius sujuodusius marškinius ir ištiesia juos prieš Špicą, rodydamas palei siūles susimetusias dideles utėles.

-- "Radau ir pasiėmiau, nes matote dėl ko ėmiau", gana drąsiai atkirto Špicui Laputis, kišdamas arti jų utėlėtus marškinius, nuo kurių Špicas, kaip nuo ugnies, atatūps-tas traukėsi durų link.

Ir kiti šoko vilktis švarkus, ir rodyti sujuodusius, blaikių suterštus baltinius. Iškart viskas nutilo, nustojo puolęs Špicas, Kupriui liepė atiduoti Lapučiu muilą ir skubiai išnėrė pro duris.

Drąsus Lapučio susiorientavimas išgelbėjo netik jį patį iš kritiškos padėties, bet pagelbėjo ir mums visiems. Sekančią dieną vėl turėjome progos nors penkiolika minučių pabūti pirtyje, vėl turėjome visus rūbus atiduoti į dezinfekcijos kambarą. Gavome po gabaliuką molinio muilo, o blakėms naikinti žibalo.

Džiaugiuosi gavęs pasikeisti jau visai nudėvėtus bat-us; kojos sausos ir kol kas nereikia kas vakaras džiovinti ausis.

Turbūt Špicas, norėdamas atkeršyti už prapuolusį mui-lą, išvaro mus visus valyti nuo plento purvo. Dideliais šiupeliais kabiname sniego ir žemių tyrę ir stumiame ją į vandeniu užtvinusius paplentės griovius. Aiškiai berei-kalingas darbas, bet mes jį turime dirbti, nes toksai yra Špico noras.

Krenta biauri šlapdriba, didelės snaigių skepetos tirpsta ant mūsų veidų, sugrūbusios rankos tirpsta nuo šalčio, mes pirštinių neturime. Pravažiuojančios mašinos teš-čia purvus, ir mes jų besisaugodami, turime šokinėti per griovius, rizikuodami gerai išsimaudyti.

Juokiasi žalčiai šoferiai žiūrėdami į mus, bėgančius į šalį nuo trykštančio purvo atakos. Keikiasi vyrai ir ža-da kita kartą ant plento pabarstyti vinių.

4 psl.

Pyksta ir Varnagė, ir jis supykęs keikiasi ant Špico, nes ir jam reikia būti kartu su mumis ant valomo plento ir prižiūrėti, kad būtų gerai nuvalytas, nes taip yra įsa-kyta viršininko Špico. Ir taip per visą dieną išsitaškome nesibaigiančiam purvyne, sušlampam, sumirkstam kiau-rai.

Lapkričio keturioliktoji. Po įkyrios kelių dienų šlap-dribos užtelėjo stipri šalčio banga. Žemė apsiklojusi plona ledo danga, stiprus vėjas blaškėsi plikomis medžių šakomis. Pro nesandarius barako langus į mūsų kamba-rius veržiasi neprastytas švėčias.

Plentu važiuojančios mašinos vos juda. Nusivaro ant plento berli žvyro. Berliame su šiupėliais iš ankščiau pa-plentėje sužertų žvyro krūvų. Sėjame plačiais mostais lyg pavasarį laukų sėjėjai, kol poros kilometrų plento ruožą nuo mūsų barakų iki aerodromo nuberiame gelto-ną žvyro juostą.

Ledinis vėjas galanda mūsų veidus, rankas ir plonais autais apvyniotas kojas. Šalta, daužome rankas į pečius, trypinėjame, kad nors kiek sušilus. Raudoną nosį bevar-vindamas trypia ir Varnagė.

-- Nejaugi tokia ankstyva žiema bus? -- nuogastauja šalia manęs dirbantis Edvardas. Jis man kalba apie šil-tą, jaukų kambarį, apie įkaitusį koklinį pečių, kuriame spraksi sausos malkos. Apie šalia sėdinčią jaunatvę žy-dinčią žmoną, šalimais bežaidžiančią dukrelę. "Kaip jau-ku, ir kaip malonu tada būdavo savos giminės pastogė, prisiminti Juozai?"

-- Atsimenu Edvardai, -- aš jam atsakau, -- ir mes pa-sidaužome petys į petį, net akiniai nukrinta ir mums at-rodė pasidaro šilčiau, atsiminus tėviškes mielą pastogę

Baigus žvyruoti, einame "žvejoti" bombų iš vandens. Turime jas iškelti, išsemti vandenį, išvalyti pribyrėjusias žemes ir vėl ją atsargiai įleisti į duobę, kad būtų pa-ruošta, laikui atėjus, išsprogdinti.

Lapkričio septynioliktoji. Oras atšilo ir išsigiedrino, baigia ištirpti anksti iškritęs sniegas, visi grioviai ir ap-kasai pilni vandens, žemė pasidarė sužlugusi, minkšta.

Aerodrome vėl pagyvėjo lėktuvų judėjimas, vėl jie dre-bina orą triukšmingu motorų ūžesiu. Atvyko naujos esk-a-drilės. Nauji lakūnai sako, kad jie permestį čia iš Va-karų fronto.

Antroje aerodromo pusėje esanti sunkioji lauko artil-e-ja vis dažniau apšaudo Gumbinės, Goldapės ruožė pa-gyvėjusį frontą.

Radijo žiniomis rusai pradėjo didesnio masto puolimą prieš Budapeštą. Vakarų fronte sąjungininkai vėl pradė-jo spaudimą septynerių šimtų kilometrų plotė. Vėl mūsų dienos darosi įdomesnės, gyvesnės. Vėl mes gyvename su pakeltais sparnais, nusibodo tūnoti Jurgaičių padan-gėje.

Pasitaiko proga, kartu su Adomu, Vanagu, Stepu ir Vytu išvykti į Istrutę maisto parvežti. Tikėjomės pamatyti Kle-mą, Juozą ir kitus anykštėnus, bet nepasitaikė jų sutikti.

Perkraunant duoną, pavyksta net tris kepalukus duo-nos sukombinuoti. Džiaugiuosi papildęs savo maisto at-sargas. Vanagas atneša žadėtą keptuvę, iš konservų dė-žutės pasidirbame tarką, atsinešam bulvių ir vakar ke-pame bulvinius blynus.

Vieni saugom, kad neužteitų Špicas ar Varnagė, o kiti kepa kiekvienam po vieną keptuvę. Skanus nosį kutenantis kvapas, sklinda nuo kepančių blynu, bijome, kad neuž-gusiu vokiečiai. Su didžiausiu apetitu valgom, nors jie ir sausoki, mažai riebalų.

Blynių kvapas neišsilaiko mūsų kambaryje, pro lenti-nės sienos plyšius pasiekia ir gretimų kambarių uosles. Paskolinam ir jiems keptuvę ir tarką, tegu kepa ir jie. Bulvių aruodas neišsėmiamas, vistiek jas ruskeliams reiks palikti.

Sužadinus apetitą, vėl užsimezga kalbos apie riebias dešras, virius skilandžius ir riebius vėdarus. Vėl prie jaukios pečiuo šilumos užsimezga nesibaigiantis Viršy-los ir Šlubio ginčas apie Tarpepus, Velykiję Luki ir ki-tas apsupimo vietas, vėl mes gauname progos pasiklau-syti apie Lietuviškų Batalijonų žygius ir vargus.

Šį kartą, jiems nutilus, mūsų visų dėmesį patraukia iki šiol tylėjęs Senis. Seniu mes jį visi vadinam dėl jo jau penktą dešimtį peržengto amželio. Jis prie to pripra-to ir nė kiek neužsigauna, jei mes jį tuo vardu vadinam. Jis Lietuvos laukų artojas nuo Smilgių. Tylus ir savyje užsidaręs žmogus, daugiau mėgstas klausytis, negu šne-kėti. Kas jį paskatino šį kartą atverti lūpas ir išlieti sa-vų pergyvenimų srovę, nesupratom ir jam pradėjus kal-ti, nutilo net ir Šlubis, visuomet mėgstas kalboje niekam neužsileisti.

"Tai buvo keturiasdešimt pirmųjų metų birželio mėne-sį, ankstyvą penkioliktos dienos rytmetį. Piktas šuns lo-jimas išbudino mane iš vasaros nakties miego. Atsikėliau pažiūrėti, kas tai per svečiai galėjo atsiliekti prie ma-no nuošalios sodybos durų. Nespėjau priartėti prie lango, kaip stiprus dūžiai pasipylė į mano duris, reikalaujant ko greičiausiai atidaryti.

Kieme stovėjo kariškas, dengtas sunkvežimis, prie vai-ro sėdėjo uniformuotas šoferis.

Šuo, grandinę plėsdamas, puolė neprašytus svečius. Nu-sigandau. Krata? Bet ko jie ieško, juk aš jokio slepiamo neturėjau! Turėjau šautuvą nuo Nepriklausomybės laikų užslėptą pirtyje, bet jis nebuvo naudojamas ir apie jį nie-kas, nė ir žmona nežinojo.

Atidariau daužomas duris. Prieš mane sujuodavo du at-kišti pistoletų vamzdžiai, į akis sušvito akinanti sunkve-žimio prožektorių šviesa.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

/IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE/

GERIAUSIAS SMUKAS – LIETUVIO MEISTRO

Rygoje vykusiame baltiečių smukų konkurse pirmą vietą laimėjo klaipėdietis Napoleonas Papreckis. Stasio Šimkaus Aukštesniosios Muzikos Mokyklos instrumentų dėrintojas.

Jotėvas buvo savamokslis smuikininkas, grodavęs kai-mo vestuvėse. Sūnus nuo mažens irgi grojo smuku, vėliau susidomėjo smukų gamyba. Eilę metų studijavo literatūrą apie smukų kons-trukciją ir gamybą, dirbo juos, ieškojo tinkamiausių jiems klevo.

PAVYKO IŠAUGINTI ABRIKOSUS

Joniškio valstybiniame sodininkystės ūkyje prieš 15 metų buvo daromi eksperimentai auginant abrikosus. Buvo parduodami ir jų daigai – sodinukai. Dalis jų išaugo ir davė normalaus dydžio, gero skonio vaisius. Kai kurie jauni medeliai prisitaikė ir atlaikė šaltas ži-mas.

Specialistai tikisi, kad iš-augins vietinę patvarią rūšį. Taigi, ko gero, abrikosai bus taip paplitę, kaip ir slyvos.

II-as "PARDUOTUJŲ VASARŲ" TOMAS

Pasirodė Juozo Baltušio romano "Paruotos vasaros" II-asis tomas, autoriaus "Raštų" penktame tome. Iš-leista Vilniuje.

GERIAUSIAS ŠILKAS

Uzbekijoje vyko šilko au-dinių paroda. Joje visi Lie-tuvoje pagaminti šilki buvo priskirti aukščiausiai kate-gorijai. Šilkas audžia šilko kombinatas, pavadintas P. Ziberto vardu ir "Kauno Au-diniai". Pasirūpėjo kom-binato išauštas aksomas su-augusių ir vaikų išelginiams rūbams. Visiems patiko au-diniai "Vėtra", "Saulutė", "Vita", "Delfinas".

Ivairaus amžiaus kate-gorijai skirtos "Kauno Audinių" medžiagos, pavadintos vai-zdingais vardais: "Žilvitis", "Eglė", "Šešupė", "Papūgėlė", "Primulė", "Šarka", "Mėta", "Šermukšnis", "Oželis". Jie visi irgi labai gerai įvertinti.

RŪPINASI KĖDAINIŲ PAMINKLAIS

Kauno paminklų restaura-vimo dirbtuvių specialistai restauruoja Kėdainių sena-miesčio architektūrinis pa-minklus. Norima šiais me-tais užbaigti sutvarkyti bu-vusią rotušę, senąją škotų pirklių namą ir gyvenamąjį namą Smilgos gatvėje.

ANYKŠČIŲ ŠILELIS ANGLIŠKAI

Vilniaus leidykla Vaga iš-leido Antano Baranausko žinomą "Anykščių Šilėlį" anglų kalba. Vertė Peter Tempest. Redagavo Lionginas Pažūsis. Ši knyga atstovavo lietuvių literatūrą vertimais tarptautinėje knygų parodoje Maskvoje praėjusį rudenį. Kritikai vertimą aptaria la-bai teigiamai.

KODĖL "PUČIAM BUBULAI"?

Okup. Lietuvoje leidžia-mame laikraštyje aprašoma kaip dirba inspektoriai, ku-rie patvirtina namų tinkla-mumą. Sudaryta svari ir atsakinga specialistų komi-sija iš rajono architekto-ins-pektoriaus, savanorių gais-rininkų draugijos inspekto-rius, sanitarinės epidemio-loginės stoties gydytojos, vyr. inžinieriaus statybinin-ko. Ši komisija turėjo pri-imti individualinius gyvena-muosius namus kaime. Ofi-cialiai buvo priimti 4 namai, o tikrumoje tik vienas buvo pastatytas. Kitas namas bu-vo dar be apšildymo, neįves-ta elektra, be grindų. Dar kiti du – vos užbaigti mūro darbai. Tai buvo Alytaus rajone. O kitame jo kolūky-je iš penkių priimtų namų tik dviejuose buvo galima gy-venti.

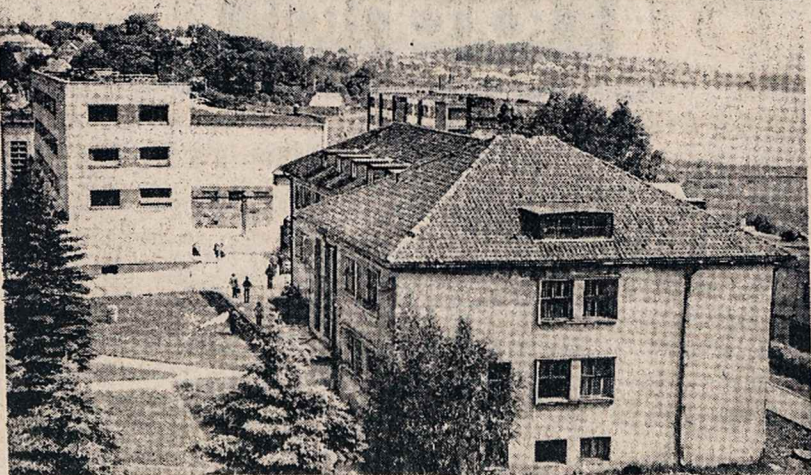
Kodėl leidžiami tokie me-lo burbulai? Ar būtinai rei-kia kokią rusų kontrolie-riui įrodyti, kad viskas daro-ma puikiai, "pagal planą", jei planas ir neįmanomas įvyk-dyti?

KAS NESIRŪPINA SĖKLomis?

Okup. Lietuvoje rašoma a-pie netvarkingą aprūpinimą sėklomis. Nuo to nukenčia vi-si ir tuo skurdžiamasi da-geliu atvejų. Viena neusi-skundime rašoma, kad Kelmė turgavietėje esantis kioskas parduodinė sėklas nekreipė dėmesio, kad jau po 9 val-ryto prie jo stovėjo nema-ža eilutė žmonių, laukiančių, kada pravers duris. Jokio už-rašo apie kiosko darbo laiką nebuvo matyti. Matėsi dvi didelės spygnos ir raštelis su pranešimu, kad "Pašarinių ruokelių, burokėlių, morkų sėklų nėra".

Pastovinėje valandą laiko žmonės išsiskirstė. Po 2-jų dienų vėl mėgino ieškoti lai-mės ir išiegti taip reikalingų sėklų. Vėl ta pati istorija pasikartojo. Ir niekas neži-no, kodėl neparūpinama laiku sėklų, tuo labiau, kad sėjos laikas čia pat. O valgyti vi-siems reikia...

"Didieji globėjai", kaip mes žinome, vistiek nenukentės, o tikrieji žemės darbuotojai, savojo krašto tikrieji gyven-tojai vėl turės sukūti, kaip vijurkai, kad išaugintų daržo-vių.

TEIŠIŲ TECHNIKUMAS

SILKĖS IR GAVĖNIA

P. INDREIKA

Žmonės pasakoja, kad Olandijos sostinė Amsterdamas pastatytas ant silkių kaulų, kuriuos lietuviai vadina aša-komis. Ši legenda turi pagrindą, nes ištikrųjų Amsterda-mas išaugo pelkėtoje Amstel upės deltoje ir namai buvo statomi ant polių Zuiderio jūros įlankoje. Amsterdamas būdamas puikioje geografinėje padėtyje, pagarsėjo laivi-ninkyste, prekyba, kurios mažą dalį sudarė ir silkės. Miesto augimo istorija nurodo, kad olandai silkėmis ap-rūpindavo jau XIII a. Vidurio ir Rytų Europos kraštus.

Tačiau nieko nemini, kad 1387 m. Jogailai atvykusį Vilnių su misija apkrikštyti lietuvių su keleta lenkų ku-nigų ir būriu bajorų, ir apkrikštijus kelioliką Lietuvos didikų suruoštame "krikštynų" baliuje, nėdalyvavo nei vienas Lenkijos vyskupas, nei karalienė Jadvyga, todėl buvo apsieita be kaviaro.

Bet Lietuvos didikams priėmus krikščioniškąjį tikė-jimą buvo uždėta pareiga ir prievolė pildyti jo įsakymus ir laikytis gavėnios pasninkų: mokyti savo pavaldinius tie-sos ir jiems vadovauti prisilaikant dorinio įstatymo dva-sios. Tačiau gavėnios pasninkai nustotų savo prasmės, jeigu nebūtų ant stalo silkės. Todėl Lietuvai apsikrikš-tijus, olandams atsirado nauja rinka silkėms. Todėl vo-kiečių Rytinio Baltijos jūros kranto miestų pirkkliai ir o-landai Lietuvoje pradėjo aktyviai prekiauti įvairiomis prekėmis. Jų prekybos centru tapo Ryga ir 1393 m. han-zos pirkkliai įruošė savo kontorą. Neužilgo tokios kon-toros atsirado Vilniuje, Kaune, kurios buvo pavadintos "Heryncktonen".

Kadangi gavėnios pasninkai tais laikais buvo labai griež-ti – teleidžiant valgyti tik vieną kartą per dieną, tai sil-kė buvo pagrindinis valgis. Olandas W. Bokel surado sil-kių konservavimo būdą jas sūdant druska, todėl olandiškos silkės labai greitai paplito ne tik Lietuvoje, bet ir slavų kraštuose, iš kurių prekybos olandai susidarydavo gražaus pelno.

Silkės ir šiandieną yra madingas užkandis, kuris nebe-simbolizuoja griežtų gavėnios pasninkų. Silkių priskaitō-ma šimtai rūšių, jos mėgstamos gyventi sūriuose vandenynų vandenys. Jų sugaunama ir Baltijos jūroje, kurios van-dens sūrumas tėra tik 1,5%. Baltijos jūroje kažkodėl jos yra susispietusios prie Švedijos krantų, apie tą vietą, kur buvo įklimpęs neseniai Sovietų Sąjungos povandeni-nis laivas. Bet jis, kaip žinome, čia buvo atklydęs ne silkių gaudyti.

Viena silkių rūšis nešioja ir garbingą Kalifornijos var-dą, ji nesiskiria nuo kitų silkių, tik yra truputį liesesnė. Šią rūšį labai pamėgo japonai, nors jie nieko bendro ne-ur su gavėnios pasninkais ir niekad nepripažino Toledo vyskupo 396 m. sinodo nutarimų, kuriame aiškiai buvo pasakyta, kad gavėnios metu sulaužius pasninką, tokiam nusikaltėliui buvo uždrausta paragauti, be silkės, mėsos

RŪPINASI GAMTOS APSAUGA

Klaipėdoje įvyko mokslinė konferencija, kurioje dalyva-vo gamtos apsaugininkai, zoolo-gai, geografs, pramonės at-stovai iš visos Lietuvos ap-tarti įvairius Baltijos ap-saugos būdus. Lietuva – pir-miausia žemės ūkio kraštas, yra vietos ir smulkiajai pra-monei. To reikėtų ir laikytis, tada mažiau pavojų taršai ir daugiau ūkinės naudos. Tar-šos klausimas pasidarė la-bai aktualus ir svarbus vi-same pasaulyje.

RENKU

Senas lietuviškas knygas, laikroščius, plokšteles ir kitą lietuvišką medžiagą. P. ADAMONIS Tel: 722-3545

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ – LIETUVIŠKAI

PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ !!!

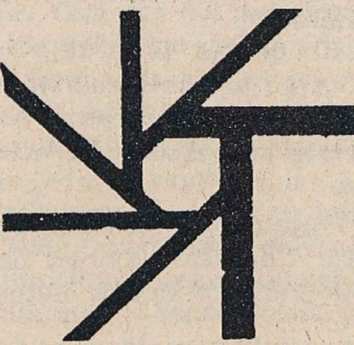
CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11.30 IKI 12 VAL. NAKTIES
Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

Tony's Photo Studio

Portraits Portraits
Mariage Weddings
Passeport Passport
2540 SHERBROOKE E.
Suite 1, MONTREAL, P.Q.
H2K 1E9 Tel: 525-8971
TONY LAURINAITIS

KREMI VEIDRODŽIAI

ooo

Mes, žmonės, mėgstam apgailėti
Tolyn nuklydusias dienas,
Bet: tik nemokam jų mylėti,
Kada pro šalį leidžiam jas...

/ "Dagys dejuoja ir dainuoja" /

apskritus metus. Lietuviai griežtai prisilaikydavo pas-ninko reikalavimų – prie esminio valgio – silkės. Kas nusižengdavo ir sulaužydavo pasninką, tokį asmenį šešta-dienio naktįje uždarydavo pirtįje kartu su avinu, ožiu, šu-nimi ir katinu ir, jeigu jis išlikdavo gyvas, nuodėmės jam būdavo atleidžiamos. Todėl gavėnios metu buvo nevalia susitikti su Lašininu, o tik su Kanapiniu...

Silkė yra nepaprastai raji žuvis. Ji minta smulkiais planktonais ir mėgsta plaukioti dideliais būriais, ypač At-lanto vandenyne arti Golfo srovės, prie kurios randasi daugiau maisto. Silkė turi įsisenėjusį paprotį neršti metu priplaukti arčiau krantų į seklesnius vandenius, kuriuose patelė padeda daugybę ikrų. Jie, būdami sunkesni už van-dinį, nugrimsta į dugną iš kurių vėliau išsivysto tikros silkės. Todėl silkių neršto metu žvejai įniksta jas gau-dyti, o moderniškuose laivuose jos rūšiuojamos, sūdomos ir ruošiamos pardavimui.

Buvome užsiminę, kad japonai labai mėgsta silkės, bet ne tiek pačias silkės, kiek jų ikrus, kurie yra jų tradici-nis valgis per naujus metus, kurį jie vadina "Kozunoko". Ikrų valgymas rišamas ir su ritualiniais papročiais, nes jie suteikia sveikatą ir gerovę. Ankščiau japonai silkių daug sugaudavo Okhotsko jūroje, kuri buvo antroji vieta po Kaspijos jūros pramonėje. Iki 1971 m. Sovietų Są-junga nedraudė japonų laivynui čia gaudyti silkės ir apsi-rūpinti kozunoko. Bet, pasunkėjus Sovietų Sąjungoje ūkiš-kai padėčiai, nuo 1971 m. pradėjo varžyti ir paskutiniu metu visai uždraudė gaudyti silkės Okhotsko jūroje. Ja-ponai pradėjo ieškoti silkių paliai Aliskos krantus, Berin-go jūroje ir jų beieškodami užtiko Pacifico vandenyse – Tamates ir San Francisco įlankoje. Pasirodė, kad silkių neršte čia galima sugauti milijoną-milijonų. Kalifornijos valstija pajutusi, kad jos teritoriniuose vandenyse pasiro-dė nelaukti svečiai – japonai, pradėjo varžyti silkių gau-dymą nustatant kvotą nuo 300 iki 750 tonų per sezoną.

Vietiniai žvejai greit susiorganizavo, išgudami japonus ir dabar sugaudytas silkės pradėjo parduoti japonams. Pradžioje japonai už silkių toną mokėjo 360 dol. Augant infliacijai, kilo ir silkių kaina – pasiekdama net 1200 dol už toną. Japonai, pargabę silkutes į Tokyo, svarą ikrų pardavinėjo po 28 dol. Susiorganizavusios japonų šeimi-ninkės paskelbė tikrą silkėms karą ir jos jį laimėjo: sil-kių kaina krito ir San Francisco įlankos laivyną pakeitė žuvėdras, grakščiai nardydamos virš bangų, begaudyda-mos silkės ir savo gracingu skraidymu džiugindamos tu-ristus, čia taip pat džiaugiasi ikrats, jų sūrumą nuplau-dami kalifornišku vynu.

Reikėtų priminti, kad silkės yra suvaidinusios nemažą vaidmenį ir Amerikos civiliniame kare. Prezidentui Lin-coln'ui užblokavus pietinius, norėdamas konfederatus už-dusinti ekonomiškai ir greičiau baigti karą, konfederatų atstovas mjr. Norman Walker, atvykęs į Bermudos salas, pasamdė New England ir kitus jūrininkus, kad jie prista-tytų iš Anglijos maisto ir ginklų. Netrukus pasirodė lai-vai su kroviniais, ant kurių buvo užrašai: medvilnės dir-biniai ir šiaurės Atlanto silkės, po kuriais slėpėsi gink-lai.

Nepriklausomybės metu Lietuvoje ir įvyko silkių ka-ras. Jos buvo importuojamos iš Škotijos ir Olandijos, daugumoje žydų prekiautojų. Artėjant gavėnios laikui, "Lietūkis" iš anksto supirko jų didesnius kiekius pigesnėmis kainomis ir sukrovė Klaipėdoje į sandėlius.

Atėjus pasninko metui, žydai paleido į rinką silkės, im-dami už statinę po 120 litų: "Lietūkis" nieko nelaukda-mas, paleido silkių atsargas, parduodamas statinę po 75 litus. Rinkoje kilo panika, kurią paikiai išnaudojo pasninkautojai ir "Lietūkis", laimėdamas silkių importo monopolį, kartu išlaikydami seną lietuvių tradiciją – neatsisakyti ir nesulaužyti gavėnios pasninko.

1982 METU

EKSKURSIJOS I LIETUVĄ

GEGUŽĖS 27, LIEPOS 22 ir RUGSĖJO 9
14 DIENŲ SU VISU IŠLAIKYMU IR APRODYMU:

- VILNIUS -
- MASKVA -
- LENINGRADAS -

Taipgi, mes paruošime reikalingus dokumentus atsikviesti vizitui Jūsų gimines iš Lietuvos!

KELIONĖS LĖKTUVU I MIAMI TIK \$ 169.00.

Kreiptis: ADRIA VOYAGE INC.
4159 St. LAWRENCE Blvd.,
MONTREAL, P. Q. H2W 1Y7

30 METŲ PATYRIMAS KELIONIŲ PATARNAVIME!
TEL: (514) 844-5644

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ

ATEIK I LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ, SUSIRENKAME KIEKVIENĄ
TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.
8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);
Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606;
Donaldui D.: 661-1733.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

13 1/2 %	už 90 dienu term. ind.
14 %	už 6 mėn. term. ind.
14 1/2 %	už 1 metų term. ind.
13 %	už 3 metų term. ind.
14 %	už pensijų planą
14 %	už namų planą
13 %	už specialias taup. sask.
11 %	už taupymo sask.
6 %	už čekių sask.

I M A:

už asm. paskolas nuo 19 %
už mortgicijus nuo 18 1/4 %

AKTYVAI VIRŠ 29 MIL. DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir ontrijai mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. popietį; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. popietį (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10 - 3	MOKA UŽ:	90 dienų termin. indėlius	14 %
Antradieniais	10 - 3		180-185 d. term. ind.	14 %
Trečiadieniais	uždaryta		term. indėlius 1 metų	14 1/2 %
Ketvirtadieniais	10 - 8		term. indėlius 3 metų	13 %
Penktadieniais	10 - 8		pensijų s-tą	15 %
Šeštadieniais	7 - 1		spec. taup. s-tą	14 %
Sekmadieniais	9.30 - 1		taupomąją s-tą	11 %
			depozitų-čekių s-tą	6 %
			DUODA PASKOLAS:	
			asmenines nuo	18 1/2 %
			mortgicijus nuo	17 3/4 %

ANAPILYJE skyrus veikia sekmod. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame piniginius perlaidos (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairius sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

SKAUTŲ ROMUVA ŠVENTE 20 METŲ

L. Eimantas

Š. m. kovo mėn. 14 d. Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo salėje iškilmingai paminėta 20-ties metų Kanados lietuvių skautų stovyklavietės "ROMUVA" suaktis ir pasidžiaugta ta proga paikiu selistės Irenos ČERNIENĖS koncertu.

"Romuvos" suakties paminėjimą pradėjo ir išsamiai apibūdino skautų veiklą toje stovyklavietėje Kanados Lietuvių Skautų Rajorio vadovas vyr. sktn. Vytautas SKRINSKAS. Stovyklavietė įsigyta prieš 20 metų. Ji sudaro 49 akurus plotą ir tada kaštavo 4 tūkst. dolerių. Mūsų skautai ir jų rėmėjai čia idėjo labai daug kruopštaus darbo ir pastangų. Buvo pastatyta keletas reikalingiausių pastatų. Pagrindinį pastatą sudaro salė, valgykla, virtuvė ir sandėliai. Salia to įrengta vandentiekis, apšvietimas, prausyklos, paukštytėms — vilkiukams nameliai — barakas. "Romuva" yra ant ežero "Fox" kranto. Todėl įruošti Jūsų skautams pastatai, jų laivams ir įrankiams, prieplauka, maudymosi plotas. Stovyklavietę patvairina didžiulė aikštė, sporto žaidynėms aikštelės ir iškilmingi stovyklavietės vartai bei kiti įrengimai.

Visa tai, žinoma, reikalavo daugelio lėšų ir didžiulių pastangų. Ir taip ROMUVA virto

malonia skautų gyvenvietė, ypač vasarą. Statistika rodo, kad per 20 metų čia stovyklavo iki 5 tūkstančių jaunuimė — mūsų skautų, kurie čia išėjo skautavimo ir stovyklavimo meną, įsigijo organizuoto gyvenimo pradmenis — pagrindą ir nuolat galvino bei ugdė taip mūsų dabar reikalingą susiklausymą ir sugyvenimą lietuviškai — išsiviskai veiklai.

Pernai buvo paskelbtas stovyklavietės patvarkymo bei patobulinimo vaju. Užsimo — ta aukų būda surinkti 15 tūkstančių dolerių. Iki šiol vaju davė 7632 dolerius, todėl aukų rinkimas bus tęsiamas.

Vadovas v. sktn. V. Skrinkas išreiškė visiems stovyklavietės darbuotojams ir skautams bei rėmėjams nuoširdžiausią padėką ir pasidžiaugė atsiiektais laimėjimais. Daugumą uoliųjų darbuotojų jis išvardino asmeniškai. Jiems nepagailėta gausių katučių.

Po "Romuvos" suakties paminėjimo sekė meninė dalis. Miela londoniškė — solistė I. Černienė, mezzosopranas, muziką studijavusi konservatorijoje ir pas įvairius profesorius, daug kur jau koncertavusi, Toronte turėjo savo pirmą koncertą. Torontiečiai klausytojai buvo labai maloniai nuteikti ir tiesiog nustebinti tokiu paikiu solistės bal-

su ir dainavimu. Daugelis klausytojų sakė: "Tai tikra mums staigmena, bet labai maloni". Solistė koncertą padalino į dvi dalis. Pirmą išėjimą ji labai patraukliai padainavo kompozitoriaus Br. Budriūno "Tėviškėlę" ir "Paskutinį birželį", o taip pat — V. Juozapavičiaus "Sidabrinės uogas" ir "Sidabrinę tylą — vienumą". Pirmą dalį užbaigė vokiečių komp. J. L. F. Mendelsono "Dainos sparnais".

Antroje dalyje solistė užburiančiai padainavo komp. Giacomo Meyerbeer ariją "Nobles seigneurs salut" iš labai populiarios operos "Huguenots". Su ne mažesniu pasisekimu ji davė iš italų komp. Geatano "Do-

nizzetti ariją "Brindisi" iš rimtojo stiliaus operos "Luc-recia Borgia".

Labai imponuojančiai nuskaudė ir italų komp. "Padre Martini kūriny. "D'amour". Per visą koncertą solistė lydė gausios katutės. Jai labai deramai akomponavo Jean Willadsen.

Parengimo užbaigai torontiečiai skautai, dramos sambūrio režisorei sktn. Aldona Byszkiewicz vadovaujant, sto vykiškai "suvaicino" vaizdėlį apie susitikimą tarp tik lietuviškai kalbančių tautiečių ir Kanadoje gyvenusio lietuvių, kuris daugumoje lietuviškas mintis bandė "išreikšti" angliškai ir žinoma, daug kur liko nesuprastas....

toronto

A. LUKOŠIUS

PIRMOJI ŠIO PAVASARIO SERENADA

Yra sakoma, kad "žmogus ne vien tik duona yra gyvas". Tai aiškus ir visiems gerai suprantamas išsireiškimas. Duona reikalinga kūno egzistencijai, tačiau žmogus, kaip mes įpratę manyti, tas tobuliausias šios žemės sutvėrimas, dar turi sielą, kuriai taipogi reikia nuolatinio taip vadinamo "dvasinio peno". Tas "dvasinis penas" yra be galo įvairus, platus, kiekvienam pagal jo polinkius ir skonį pasirenkamas, prieinamas. Mums belieka tik pažvelgti į neišsemiamus raštijos, dailės, dainos, šokio, poezijos ir kitus panašios paskirties meno lobius. Tai neišsenkančios aruodai, kas kartą vis papildantys naujojo gaivaus derliaus gėrybėmis.

Bene daugiausiai mes žavimės, į mus veikia, ramumo mums suteikia dainos, muzikos, šokio, poezijos menas. Tai artimiausiai ir rišasi su mūsų buitimi ir kasdienybe. Ne be reikalo mūsų tėvynė šalia didvyrių dar yra vadinama dainininkų — poetų šali mi. Šios dvasinės vertybės vis dar slėpi giliai mūsų širdyse. Tai pagrindiniai mūsų tautinio charakterio bruožai, visus mus rišantys ir apjungiantys.

Šalia gausių, visur susilipdžiusių dainuojančių grupių, vienetų, chorų, neretai, tai vienur, tai kitur, kad ir sunkiose išsivijos sąlygose išskyla ir paskiri asmenys, mūsų dainos, muzikos, poezijos meno šulai, savo sugebėjimai sužavintys ir patraukiantys plačiasias mases.

Štai kad ir čia, Toronte, visai neseniai turėjome malonią progą gėrėtis jauna, greitai dainos meno pakopomis bekylančia žvaigžde sol. Irena Černienė — Glizickaitė iš London, Ont., o pirmiems pavasariško vėjo sukuriams čia bešėlstant, nuostabią ir gavią šio pavasario serenadą mums padainavo visų pamėgtoji montrealietė solistė Gina Čapkauskienė.

Balandžio 4 d., vakare, Lietuvių Namuose įvyko Dainos ir Poezijos Vakaras, kurį atliko sol. Gina Čapkauskienė ir poetas Henrikas Nagys iš Montrelio. Šį koncertą organizavo specialus Komitetas IT — jai Ginos plokštelei išleisti.

Koncertas prasidėjo 6 v. v. Apie jo tikslą susirinkusius, kurių buvo per porą šimtų, supažindino V. Aušrotas.

1-ąją programos dalį pradėjo Henrikas Nagys, perneškodamas visą eilę lietuvių

kalbon jo išverstų kitataučių poezijos. Po to perėjo į savąją kūrybą. Daug spalvingai žėrinčių minčių, dailiojo žodžio tikrų perlų, mums čia dar negirdėtų, pažėrė šis vyras nepaprastoje tyloje susikaupusiems klausytojams. Didelio dėmesio ir ilgo plojimo susilaukė jo poezija, kurioje jis pavaizdavo vengrų tautos sukilimą.

Henriko Nagio poezija ir dargi jo paties meistriškai perteikiama, nevisiems lem-ta gėrėtis. Kanadoje jis vienintėlis tokio kalibro. Taigi jis "mūsų nuosavybė" ir tik mums bepriklauso.

Paprašyta talkininkauti, II-osios programos dalies kūrinius pristatė B. Nagienė. Kaip ir visuomet, solistę pasitiko griausmingais plojimais įeinant scenon su akomponiatore Linda Mar — cinkute. Gina programą pradėdavo taip pat kitataučių kūrinių. Ypatingai žaviai nuskaudė nežinomo prancūzų kompozitoriaus kūriny, čia pirmą kartą girdėtas. Po to seka visa eilė mūsų lietuviškosios dainos perlų, ypatingai gerai Ginos išpildomų.

Bene daugiausiai dėmesio ir įvertinimo susilaukė mūsų jaunųjų muzikų J. Govėdo specialiai Ginei sukurta "Serenada", žodž. J. Baltrušaičio ir muz. A. Stankevičiaus daina "Vandens malūnėliai", žodž. H. Nagio. Visiems šio koncerto svečiams buvo aišku, kad ši dainos menininkė yra įkopusi į aukščiausią šio meno viršūnę. Ji netik aukštos dainavimo kultūros, bet ir sceninės laikysenos, vaidybos, išjautimo. Jos atliekamo kūrinių kitiems perteikimas tikrai bei priekaištų, visapusiškai žavus, spalvingas, visus buriančiai veikiantis.

Kad šį kartą šių Namų salė nebuvo perpildyta ypač atliekant tokio masto programą, tai dėl kelių priežasčių. Pirmiausiai — klaida, kad koncertas buvo daromas ne 4 val. p.p., kaip visi čia jau įpratę, o 6 val. v. Antrai labai maištinga, šurpi ir net žiauri, iš kur tai atžūsi si poliariinė oro srovė, priverstė visus nejuokais susimastyti. Trečia — apart vieno skelbimėlio laikraštyje, kuris šiais laikais ne visus ir ne laiku pasiekia ir menkos žinelytos parapijos biuletenyje, daugiau niekas nieko apie šį koncertą nežinojo. O tai buvo vienas iš įdomiausių šio maištingojo pavasario sužėrėjimų, gavi ir daug dvasinio peno mums pažėrusi serenada....

APDRAUDA INSURANCE

* Nemy — Gyvybės
* Automobilių
* Komercijiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

1982 metais numatytos

EKSKURSIJOS

VILNIUS IR KITI EUROPOS MIESTAI

GEGUŽĖS	26	RUGPJŪČIO	11
BIRŽELIO	16	RUGSĖJO	1
LIEPOS	8	RUGSĖJO	29
LIEPOS	22		

Galima važiuoti vienai arba dviem savaitėm grupėje, arba pavieniui.

Smulkesnių žinių teirautis žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:
Tel. 533-3531

Simon's Travel

KVIEČIAME KELIAUTI
KARTU 1982

10 DIENŲ LIETUVOJE

GEGUŽĖS 10 — GEGUŽĖS 24

13 DIENŲ SU GIMINĖM!

GEGUŽĖS 20 — BIRŽELIO 3	LIEPOS 15 — 29
GEGUŽĖS 27 — BIRŽELIO 10	RUGPJŪČIO 12 — 26
LIEPOS 8 — 22	RUGSĖJO 2 — 16

VILNIUS — LENINGRADAS BIRŽELIO 17 — LIEPOS 1

SAVAITEI I LIETUVĄ

RUGSĖJO 9 — 16 RUGSĖJO 30 — SPALIO 7

Visas grupes lydi savininkai arba patyrę palydovai. Sutvarkome išskvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos. Nuperkame Lietuvoje giminėms kooperatinius butus, automobilius bei kitus patogumams daiktus. Sažiningai tarpininkaujame tvarkant palikimus giminėms Lietuvoje

SMULKESNIŲ ŽINIŲ TEIRAUKITES:

TORONTO TEL: (416) 537-3060 arba 532-8772
MONTREAL : (514) 669-8834 — L. Stankevičius
CHICAGO: (312) 496-8406 — V. Ramonis
LOS ANGELES — (213) 660-6600 — J. Petronis
— (213) 664-0791 — namų;

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada

TELEX: 06-986766 STOR

ŠIUO ADRESU SAŽININGAI PATARNAUJAMA JAU 22 METAI
Kelionių biuro savininkai — AUDRONĖ ir VYTAS SIMINKEVIČIAI
(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

BALTIEČIŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS TORONTE PASMERKĖ SOVIETUS

Baltiečių suvažiavimas įvyko Kanadoje Toronte, š. m. kovo mėn. 13 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Dalyvavo virš 70 atstovų ir keletas žymių svečių: Kanados parlamento narys J. FLISS, Ontario parlamento narys Y. SHY-MKO, kuris buvo šio suvažiavimo pagrindinis kalbėtojas. Be to, Kanados Krašto Apsaugos ministerio patarėjas gen. A. LEGG, Toronto York kareivinių įgulos viršininkas pulk. A. STEVENSON, KLB Krašto V-bos p-kė adv. Joana Kuraitė, Estų B-nės Kanadoje pirm. K. LAIVAT, matoras B. LEEMAN ir t. t.

Suvažiavime reikšmingą tai dienai invokaciją skaitė Tėv.

A. SIMANAVIČIUS, O. F. M. Buvo gauta keletas sveikinimų raštų, jų tarpe ir Kanados Krašto Apsaugos ministro LEMONTANGE.

Suvažiavimo dalyviai priėmė rezoliuciją, kurioje reikalaujama — prašoma, kad Kanados Vyriausybė nepripažintų Molotovo-Ribentropo 1939 metais padarytą susitarimą dėl Pabaltijo kraštų pasidalinimo ir tuo pačiu nepripažintų jų okupacijos, taip pat ir Jaltos konferencijos nutarimo, kuriais Baltijos kraštai buvo priskirti Sovietų Sąjungai.

Šiuo metu, kada vyksta įtemptos grumtynės tarp Rytų

■ ■ ■ ■ ■ Nukelta i 7 psl.
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS

JEIGU NOTI NUSTOTI — MŪSŲ.

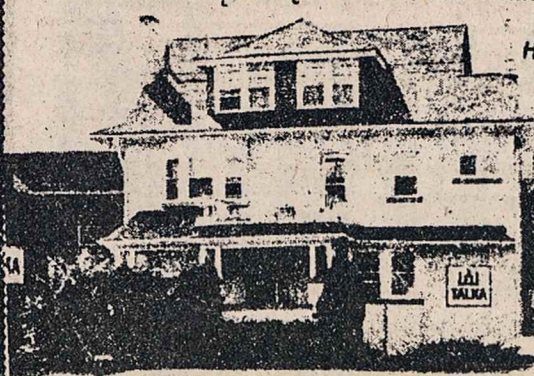
ATEIK I LIETUVIŲ A A (ALCOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ
TREČIADIENĮ 119 MIMICO AVE. (Royal York Rd. ir
Mimico Ave. kampas) TORONTE, 7.30 v.v.

SKAMBINKIT Tel.: 487-5591

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ
KREDITO
KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. East
L8M 1L6
Tel.: 544-7125

kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patamavimais

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
depozitų (P.E.A.)	6%	nekiln. turto pask.	18%
santaukas	12%	asmeninės paskolas	20%
term. depoz. 1 m.	14 3/4%		
term. depoz. 3 m.	13%		
reg. pensijų fondo	14%		
90 dienų depozitų	14 1/4%		

Nė mokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas žekių patarnavimas.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais—ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val.
penktadieniais nuo 10 iki 7 val. šeštadieniais nuo 9 iki 12 val.
Liepos—rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

montreal

YRA LAIKO PASIRUOŠTI

Šiame Spaudos Vakarų proga bus pravestas išskilio-
jo jaunimo Spaudos Konkur-
sas. Kviečiama atsakyti į 3
klausimus: 1/ Kada, kur ir
kas įsteigė Kanadoje laikraš-
tį "Nepriklausoma Lietuva"?
Kokius žinai redaktorius
iki dabar dirbusius šiame
laikraštyje?

Kas patinka šiame laik-
raštyje? Kas nepatinka? Ko
pageidautumėte?

2/ Kiek yra leidžiama lie-
tuviškų laikraščių Kanadoje?
Kokie kiti laikraščiai lei-
džiami išeivijoje?

3/ Kada ir keno buvo už-
drausta lietuvių spauda?
Kada atgauta?

Surinkusiems daugiausia
taškų bus skiriamos 3 pre-
mijos.

Sol. Gina Čapkauskienė

Sol. Ginos ČAPKAUSKIENĖS plokštelė bus leidžiama Chicagoje, palydint orkestrui. Tokios
profesio alios plokštelės išleidimas pareikalauja ir nemažų finansinių išteklių. Solistė
gerai pažįstama ir gerbiama visose lietuviškose kolonijose, tad nenuostabu, kad visose
beveik yra susiorganizavę komitetai šios plokštelės išleidimui paremti.

SOL. GINOS ČAPKAUSKIENĖS

PLOKŠTELEI IŠLEISTI

KONCERTA

Š.M. GEGUŽĖS MĖN. 1 d. 7 val. v.

AUŠROS VARTŲ SALĖJE

PROGRAMOJE: Sol. Gina ČAPKAUSKIENĖ

- VYNAS, SŪRIS, KAVA
- BARAS, LOTERIJA
- RIMEIKIO ORKESTRAS

ĮĖJIMAS: \$ 7.50

RENGIA:

PLOKŠTELEI IŠLEISTI RĖMĖJŲ KOMISIJA MONTREALYJE

BALTIEČIŲ ATSTOVŲ

■ ■ ■ ■ ■ /Atkelta iš 6 psl.

Europos Sovietų imperijos
vergiją nešančių ir Vakarų
pasaulio demokratijos tautų,
atėjo laikas visiems sovietų
pavergtų kraštų pabėgėliams
dar labiau būti vieningiems.
Taip pat ir organizacijų su-
važiavimus reikia pakviesti
ir gyvenamo krašto valdžios
atstovus, juos supažindinti su
Sovietų Sąjungos vykdoma
žiauria vergija okupuotose
kraštuose. Kova tarp Rytų ir
Vakarų vyksta kol kas šalto
karo formoje. Šiandieną kiek-
vieno lietuvių pareiga yra pa-
gal savo sugebėjimą kelti į
viešumą svetimtųjų tarpe,
sovietų melą, teroro meto-
dus ir t.t.

Atkreipkime dėmesį ir į šį
Baltiečių karinių organizacijų
suvažiavimą. Tame suvažia-
vime dalyvavo Kanados val-
džios parlamentarai ir aukš-
tojo laipsnio kariškiai. Pa-
grindinėje kalboje parlamen-
taras Y. Shimko pasmerkė So-
vietų Sąjungą už vykdomą te-
rorą okupuotose kraštuose.

Šį suvažiavimą, kaip ir ki-
tus, labai vykusiai suorgani-
zavo šaulys Stasys JOKUBAI-
TIS, takininkaujant jo šeimai.
Tenka pažymėti, kad pusę
šio suvažiavimo atstovų sudarė
šauliai ir šaulės iš Toron-
to, Hamiltono, Delhi, St. Cath-
arines. Malonu buvo matyti
St. Catharines LKVS "Ramo-
vės" skyriaus atstovus su jų
vadovu ats. leit. P. BALSIU.

Šis suvažiavimas praėjo
labai sklandžiai ir tvarkingai.
Visų suvažiavimo atstovų vie-
nas tikslas — bendromis jė-
gomis siekti savo pavergtam
kraštui laisvės.

Kareivėlis

florida

MIAMI BEACH

Florida — amžinai žaliuo-
jantis, žiemos nepažįstantis
pusiasalis, pats geriausias
atostoginis kampelis, ypač
Miami ir apylinkės. Tūks-

tančiai tūkstančių vasaroto-
jų čia poilsiauja, pervažiuoja
ir nuolatini gyvena. Kada
mes Montrealyje ar Toronte
tvarkome pusnynus, vos pa-
važiuojame slidinėdami au-
tomobiliais, čia pusnuogiai
žmonės guli ant smėlio, sau-
lės atokaitoje, prie sūraus
vandenyno, braido po sūrų
vandenį, šokinėja bangose, ko-
voja su jomis. Daugumoje pa-
rudė, nusilupusiomis odomis,
deginasi saulėje, tapdami
geltonosios ar rudosios ra-
sės gyventojais. Pavėsį gau-
na tik po palmėmis, mango,
papajos, bananų medeliais.

Floridos pusiasalyje ir
pakraščiuose pilna "vietinių"
lietuvių pensininkų ir atos-
togautojų. Keli tūkstančiai
Miami ir apylinkėse, St. Pe-
tersburg'e, Lauderdale, Pom-
pano Beach, Daytona ir kt.

Pensininkai, prieš išvyk-
dami į "dausas" šiose šilto-
se vietovėse dar atsigaišina,
kaulus ir odą sūriame van-
denyje pamirgina. Ir taip
amžiną kelionę į "Viršų" a-
tideda, pratęsia...
Čia lietuviai turi namus,
klubus, restoranus, barus,
chorus, pamaldų vietas, dva-
siškius ir korespondentus,
na, ir nemirštančias, amži-
nas iš Lietuvos atvežtas
partines pažiūras. Ir iš to-
liau atvykę lietuviai vasaro-
tojai randa Palangos kurortą
ir Lietuvos kampelį, atsigai-
vina ir dvasiniai, ir lietuviš-
kai, ir kūniškai. Grįžta "gel-
tonodžiais", linksni, sveiki.
Išleistų šimtinių dažnas ne-
begaili. Kas čia buvo kartą
žiemą perskėlęs pusiau, daž-
niausia atvyksta ir vėl...

Žinoma, būna ir apsivy-
limų, pav. šiemet nuo Kalėdų
80-90 laipsnių C, nežinia
žmogui kur slėptis, jei ir
vandenynė 80 laipsnių, o bu-
te nėra šaldytuvo... Bet
pratiniesi prie peklos karš-
čių. Gerai, kad Lietuvių Klub-
as turi vėsinimą, rengia
pramogas, ruošia pietus, šo-
kius, turi pigų bufetą su le-
dais ir valgais. Lietuvių vi-

MONTREALIEČIAI GALVOKIME APIE LIETUVIŲ DIENAS JAU D A B A R

BAIANDŽIO 25 d., po 11 val. Mišių, įvyks Lietuvių
Bendruomenės Susirinkimas AV Parapijos salė-
je. Kviečiami visų organizacijų nariai ir visi kiti mūsų
tautiečiai.

Visuomenė bus informuojama apie įvykstančias
LIETUVIŲ DIENAS MONTREALYJE šį rudenį.

Bus galima gauti informacijų bei pasikalbėti ir apie
kitus rūpimus klausimus. /NEBIJOKITE- rinkimų NEBŪS
Susirinkime ypač bus diskutuotama BALTIJOS STO-
VYKLAVIETĖS ATEITIS.

Taigi, temos aktualios, liečia visus ir prieš praside-
dant vasaros gražioms dienoms- pats laikas jas aptarti
ir pasikalbėti. ATEIKIME VISI!

• Lietuvių Dienų proga Montrealyje organizuojama pa-
roda, kuria bus paminėti 3 kūrė ir mirę Kanadoje lietuviai
dailininkai: Telesforas VALIUS, Vytautas REMEIKA ir Juo-
zas AKSTINAS.

Du GINTARO ANSAMBLIO veteranai muzikantai: Algis
LAPINAS, Gintaras NAGYS, įamžinę lietuviškųjų muzi-
kos instrumentų garsus GINTARO plokštelėje. Plokšte-
lės pristatymas įvyks GEGUŽĖS 8 d., CEGEP LAUREN-
DEAU salėje, LaSalle.

Nuotr. J. Piečiaičio

sur pilna, netgi 80-tamečiai
šoka.

• Kovo 21 d., Lietuvių Klub-
be koncertavo solistė
Simonaitytė-Gaižiūnienė, ne-
perseniai atvykusi iš Vi-
lniaus. Ji visus sužavėjo ir
savo išvaizda ir dainomis.

Miami Lietuvių Klubui
sėkmingai vadovauja prof.
dr. A. Liaugminas. J. Krk.

Žurnalistas V. RASTENIS
rašęs ir į "Nepriklausomą Lietuvą"

Mire Vincas Rastenis

Kaip jau buvo skelbta, va-
sario 25 d., New Yorke, il-
gai ir sunkiai sirgęs, mirė
visuomenininkas, žurnalistas
Vincas Rastenis. Jis buvo gi-
męs 1905 m. sausio 16 d. Juo-
zapinės viensėdijoje, Zarasų
apskirtyje.

Vincas Rastenis buvo ne-
eilinis žmogus ir vienas iš
gabiųjų ir iškilusių lie-
tuvių žurnalistų. Nors baigė
teisės mokslus, daugiausia
dirbo žurnalisto darbu.

Didelę dalį gyvenimo pra-
leido giliai bebraidydamas
popolines gelmes gyvenant
Lietuvoje, taipgi ir išeivio-
je. Ypač buvo jis pasižymė-

jęs veikla, tapęs Lietuvių
Tautininkų Sąjungos V-bos
generaliniu sekretoriumi. At-
rodė, kad be šito žmogaus
negalėtų suktis net valstybės
vairas, kad jis yra ir bus
taip svarbus asmuo Lietuvai,
kad net ir mirtis negalės jo
sunaikinti. Su juo iškilo ir
pirmoji lietuvių mokslo vy-
rų grupė, baigusi mokslus
jau nepriklausomos Lietuvos
laikais.

Velionis Vincas Rastenis,
baigęs gimnaziją 1924 m. Pa-
nevėžyje, studijavo matema-
tiką, vėliau Vytauto Didžiojo
Universitete baigęs teisę,
gilinosi Vienos Universitete
konstitucinės ir tarptautinės
teisės srityje. Pažinęs va-
karietiškos kultūros, gal to-
dėl ir tapo Ministerių Kabi-
neto juriskonsultu. Ne vien
moksle, bet ir kaip asmuo
buvo gabus žurnalistas ir
tokiai išliko iki pat mirties.

1940 m. įvykus Lietuvos
okupacijai, V. Rastenis buvo
netrukus areštuotas, tardo-
mas ir kalinamas įvairiuose
kalėjimuose ligi vokiečių-
sovietų karo pradžios. Karui
prasidėjus, išsilaisvino iš
Kauo kalėjimo. Vėliau tar-
navo Apygardos Teismo kan-
didatu, apylinkės teisėju ir
advokatavo Šiauliuose iki
1944 m. Po to pasitraukė į
Prancūziją.

1948 m., atvykęs į JAV,
prisiėmė "Dirvos" laikraš-
čio leidėjo ir redaktoriaus
pareigas. Vėliau perėjo dir-
bti į Laisvosios Europos Ko-
mitetą / Free Europ Com-
mittee/, keletą metų išbuvo
Amerikos Lietuvių Tautinės
Sąjungos p-ku, Lietuvių Žur-

Gili užuojauta likusiai
žmogui Emilijai ir kitiems
arti miesiems.

Pr. Paukštaitis

3
Hour
Service

\$ 1.50 kelnes
pristatant
ir atsiimant

SKAMBINKIT:

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

365-7146
7661-A CENTRALE

365-1143
495-90e rue. LaSalle

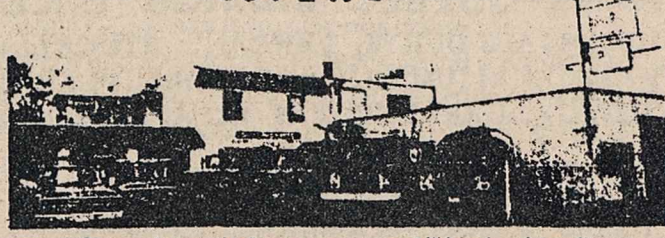
766-2667
2066 ALLAND

GUY
RICHARD
ROOFER—COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausios patarėjas ir darbo atlikėjas stogodengys Guy RICHARD.
kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir
priemonėmis kainomis. Namų stogo dengimui ar taisymui skambinkite:

364-1470

Couvertures de tous genres — All kinds of roofing
7725, Georges LaSalle

LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave.

Chateauguy, Verdun, Que.

Tel.: 691-4763 Tel.: 767-9956

montreal

TIK LAUKINIAI LAIKRAŠČIŲ NESKAITO

Nepriklausoma Lietuva

SAVAITRAŠČIUI PAREMTI

RENGIAMA'S

SPAUDOS VAKARAS

š. m. balandžio 24 d. šeštadienį, 7 v.v.,

šv. KAZIMIERO parapijos salė,

3426 PARTENAIS

PROGRAMOJE: Montrealio Vyrų Oktetas

ŠOKIAMS GROJA: Jaunimo orkestras PEGASUS

Įėjimas: \$ 10.00

JAUNIMUI: \$ 6.00

VISI MALONIAI KVIEČIAM!

"NL" SPAUDOS BENDROVĖ

VALSO IR DISKO ŠOKIŲ PREMIJAVIMAS

• Šilta vakarienė • Baras • Loterija

MIRĖ:

• PAZNOKAS Jonas staiga mirė savo namuose. Gyveno vienas Ville Emard.

Užuojauda arti miesiems.

GIMĖ:

• Kristina /Bendžiūtė/ ir Danius MAKASKAI Velykų rytą susilaukė pirmaginės dukrelės.

Sveikiname jauniuosius tėvus ir visus gimines.

• MALIŠAUSKIENĖ Elena su seserimi Izabele PAULAUŠ KAITĖ buvo išvykusios į Floridą atostogų.

• LEKNICKAS Jonas staiga susirgo plaučių uždegimu. Išvežtas į ligoninę, jaučiasi geriau ir dabar gydosi toliau duktors Julijos globojamas.

• J. ir E. URBANAVIČIAI, verduniečiai, išvyko poilsui į Floridą.

PRAEITŲ METŲ "NL" SPAUDOS VAKARE-BALIJE ĮVARIŲ VAISIŲ UŽTEKO VI-SIEMS. Iš kairės: Antanas ŽIUKAS, Antanas ČEPUIS, Jonas PETRULIS, V-bos p-kas, netikėtai miręs vasarą, Jonas BABRAUSKAS.

VISI! SPAUDOS BALIŲ!

Palaikykime seną montrealiečių tradiciją, vyresni ir jauni, visi atvykime į SPAUDOS VAKARĄ. Čia pat skelbime nurodyta vieta, laikas ir programa. Rengėjų graži grupė viskam yra pasiruošusi ir tik laukia svečių. Atsilankiusieji bus pavaišinti karšta vakariene iš kelių mėšos patiekalų su vynu arba alumi. Valgę gaminys prityrusios, visiems žinomos šeimninės: Lėna Asipavičienė ir Magdalena Kasperavičienė su savo vyrais-talkininkais. Veiks baras, vedamas Alberto Norkeliūno su talkininkais, kurie aptamsa įvairiais gėrimais.

Vakaro programą pradės Montrealio Vyrų Oktetas, vadovaujamas Aleksandro Stankevičiaus, dar niekur nedainuotomis dainomis. Ruošiamasi iškiliosios lietuviškos rinkimams, kuriems yra paskirta \$ 100.00 premija, dovanota L. ir V. Girinių-Norvaišų iš Toronto. Taipgi bus ir šokių konkursas su premijuotu valsu ir disko. Priedo gros mūsų pačių jaunų lietuvių suorganizuotas orkestras "PEGASUS", kuris nuo ankstyvaus vakaro iki vėlyvos nakties visus linksmins. Loterija veiks kaip ir visados, iš padovanotų laimikių. Dar neįteikę laimikių gali juos atsinešti į salę, kur bus maloniai iš jūsų priimti.

Jūsų atsilankymas į SPAUDOS VAKARĄ-BALIŲ parems mūsų laikraštį ne tik finansine, bet ir moraline prasme. Jūs patvirtinsite, kad montrealiečiams laikraštis yra reikalingas ir kad lietuviybė dar negęsta.

Iki pasimatymo! "NL" Spaudos Bendrovės Valdyba

PRANEŠIMAS LIETUVIAMS EVANGELIKAMS

BAIANDŽIO 25 d., 12:30 val. Švento Jono bažnyčioje - Prince Arthur kampas ir Jeanne Mance gt. 3594, Montrealyje pamaldas laikys ev. kunigas A. Dilys, specialiai atvykęs iš Toronto. Pamaldos bus su šv. Vakariene. Visi prašomi dalyvauti. Parapijos Taryba

VIENGUNGII reikalingas kambarys šeimoje. Skambinti NL redakcijai Tel. 366-6220

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D. ALIUMINIJAUS DURYŠ, LANGAI, STOGELIAI APKALIMAI ALIUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS DARBAS

SAVININKAS: John OSKOWICZ 8499 rue Crouard, St. Leonard, H1P 2M5 Tel: 321-1975

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

DUODA PASKOLAS:

Term. indėlius 1 m. 14.5 %
Certifikatus 15 %
Spec. Taupom. s-tas... 13 %
Taupymo s-tas 11 %
su apdrauda iki \$ 2.000
Trumpalaikius indėlius... 14 1/2 %
už \$ 20,000 ir daugiau
Čekių s-tas 6 %

Nekilnojamo turto,
Asmenines ir
Prekybines.
Paskolos mirties
atveju apdraustos
iki \$ 10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS.
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

1465 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antr. Treč. 9 - 3	-----
Ketvirtadieniais 12 - 8	6 - 8
Pentadieniais 12 - 6	12 - 6
Sekmadeniais 10:15 - 12:30	-----

Maurice Kaplan

Kailių siuvėjas

Tel: 767-6183

• Didelis pasirinkimas gotavų paltų
• Vasaros laiku saugojimas (Storage)
• Taisau ir remdelsiu
• Siuvu ir parduodu

1448 RUE ST. ALEXANDRE
SUITE 500AMONTREAL, QUEBEC
H3A 2G6

TEL 288-9646

D. N. BALTRUKONIS

IMMIGRATION - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS

PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel.: 273 - 9181 Namu: 737 - 0844.

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P.Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
investicijos JAV ir Kanados provincijose

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal HIT-3A6

TEL 727 - 3120 Namų 376 - 3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A.C.S.C., I.B.

Komercinio privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west
automobile

PONTIAC • BUICK • ASTRE

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ
IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
• NEITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS
AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU
IŠIMTINI JUMS, PASITARNAUS!
• UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE!
PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
SALES MANAGERPASIKALBĖKITE SU
Manager'iu Leo GURECKAS

mw montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

DR. J. MALIŠKA

DANTŲ GYDYTOJAS

1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel: 866-8235
Namu: 488-8528

DR. A.O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1410 Guy St.
Suite 11-12 Montreal P.Q.
Tel: 932-6662
Namu: 737-9681

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sėkmėdieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel. 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel: 878-9534

ADVOKATAS

J. P. MILLER B. A. B. C. L.

168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel: 366-2063 866-2064.

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel: (514) 871-1430.

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

50 Du Domaine, Ile Perrot, Que, H7V 5V6
Res. Tel: 453-9142